

ΚΥΠΡΙΑΚΗ

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

**ΕΚΘΕΣΗ ΕΙΔΙΚΗΣ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 16 ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ
153(Ι)/2003 ΠΕΡΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΗΣ ΦΥΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΓΡΙΑΣ ΖΩΗΣ**

**ΑΝΕΓΕΡΣΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΠΛΑΤΥΝΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ
ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΟΥ ΟΔΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΑΓΡΟΥ**

Της Ερανικής Επιτροπής Μονής Μεγάλου Αγρού

**Ζώνη Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) «Βουνοκορφές Μαδαρής – Παπούτσα» (CY2000015) και Ειδική
Ζώνη Διατήρησης (ΕΖΔ) «Μαδαρή – Παπούτσα» (CY2000005)**

Αρ. Φακέλων

02.15.003.001

02.15.004.006.001

02.15.004.016.001

Ιανουάριος, 2023

1. Εισαγωγή – Ιστορικό προτεινόμενων έργων

Τα προτεινόμενα έργα αφορούν την ανέγερση Εκκλησίας της Παναγίας του Αγρού, καθώς και την αναβάθμιση υφιστάμενου οδικού δικτύου εντός περιοχής Ζώνης Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) – «Βουνοκορφές Μαδαρής – Παπούτσας» η οποία έχει χαρακτηριστεί σύμφωνα με τις πρόνοιες της Οδηγίας των Αγρίων Πτηνών 2009/147/ΕΚ, καθώς και πλησίον της Ειδικής Ζώνης Διατήρησης (ΕΖΔ) – «Μαδαρή – Παπούτσα», η οποία έχει χαρακτηριστεί σύμφωνα με τις πρόνοιες της Οδηγίας των Οικοτόπων 92/43/ΕΟΚ. Τα αντικείμενα προστασίας (οικότοποι και είδη) της ΕΖΔ, καθώς και τα είδη χαρακτηρισμού της ΖΕΠ και τα ενδιαίτημα τους προστατεύονται με βάση τις Νομοθεσίες Ν.153(Ι)/2003 περί Προστασίας και Διαχείρισης της Φύσης και της Άγριας Ζωής και Ν.152(Ι)/2003 περί Προστασίας και Διαχείρισης των Αγρίων Πτηνών και Θηραμάτων.

- i. Η Μελέτη Δέουσας Εκτίμησης Επιπτώσεων στις περιοχές του Δικτύου Natura 2000 ΖΕΠ «Βουνοκορφές Μαδαρής – Παπούτσας» και ΕΖΔ «Μαδαρή - Παπούτσα» για την ανέγερση εκκλησίας στον Αγρό υποβλήθηκε στις 23.5.2018, ενώ ακολούθησε στις 23.4.2019 συμπληρωματική υποβολή Μελέτης Δέουσας Εκτίμησης Επιπτώσεων στις περιοχές του Δικτύου Natura 2000 ΖΕΠ «Βουνοκορφές Μαδαρής – Παπούτσας» και ΕΖΔ «Μαδαρή - Παπούτσα» για διαπλάτυνση και αναβάθμιση του οδικού δικτύου που οδηγεί στο τεμάχιο της προτεινόμενης εκκλησίας. Οι Μελέτες Δέουσας Εκτίμησης Επιπτώσεων στις περιοχές του Δικτύου Natura 2000 ΖΕΠ «Βουνοκορφές Μαδαρής – Παπούτσας» και ΕΖΔ «Μαδαρή - Παπούτσα» και για τα δύο προτεινόμενα έργα εξετάστηκαν από την Ad-hoc Επιτροπή στις 10.9.2019. Τα υποβληθέντα σχέδια αφορούσαν εντός ΖΕΠ και ΕΖΔ, στο βόρειο μέρος του τεμαχίου 663 Φλ.Σχ. 38/49 ανέγερση εκκλησίας 363m² εσωτερικού καλυμμένου χώρου, 18 θέσεων στάθμευσης οχημάτων (3 για ΑΜΕΑ), τριών αποχωρητηρίων, αποθήκη, πλακόστρωτο προαύλιο, και δρόμο με κυκλικό κόμβο, καθώς και διαπλάτυνση και αναβάθμιση του οδικού δικτύου μήκους 420 μέτρων, που οδηγεί στο πιο πάνω τεμάχιο. Κατά τη συνεδρίαση της Ad-Hoc Επιτροπής παρουσιάστηκαν όλα τα δεδομένα και εκφράστηκαν από τα μέλη επιφυλάξεις για τα προτεινόμενα έργα λόγω πιθανών αρνητικών και μη αναστρέψιμων επιπτώσεων στους οικοτόπους και τα είδη χαρακτηρισμού της περιοχής και των ενδιαιτημάτων τους.
- ii. Στις 18 Μαρτίου 2021 υποβάλλονται από τον αρχιτέκτονα του έργου επικαιροποιημένα σχέδια της προτεινόμενης εκκλησίας με αλλαγές που αφορούν μείωση του δομημένου χώρου της εκκλησίας από 363τμ σε 300τμ., αλλαγή στον προτεινόμενο δρόμο εντός του τεμαχίου έτσι ώστε να χρησιμοποιηθεί η υφιστάμενη διαδρομή, χωρίς διαπλατύνσεις ή άλλες διανοίξεις, αφαίρεση του κυκλικού κόμβου και μείωση των χώρων στάθμευσης από 18 σε 5. Η εναλλακτική αυτή πρόταση εξετάστηκε από την Ad-hoc Επιτροπή στις 8 Απριλίου 2021 όπου τέθηκαν εκ νέου ενδοιασμοί λόγω των πιθανών αρνητικών και μη αναστρέψιμων επιπτώσεων στους οικοτόπους και τα είδη χαρακτηρισμού της περιοχής και των ενδιαιτημάτων τους.

- iii. Στις 27 Ιουλίου 2021 υποβάλλεται από τον αρχιτέκτονα του έργου τελικός επικαιροποιημένος σχεδιασμός του προτεινόμενου έργου με αλλαγές που αφορούν νέα χωροθέτηση της εκκλησίας στο νοτιοδυτικό μέρος του τεμαχίου 663 Φλ.Σχ. 38/49, εκτός ΕΖΔ «Μαδαρή - Παπούτσα», με μειωμένο κατά το ήμισυ το μήκος του δρόμου και πιο κοντά στο δευτερεύον οδικό δίκτυο. Η εναλλακτική αυτή πρόταση εξετάστηκε από την Ad-hoc Επιτροπή στις 16 Σεπτεμβρίου 2021 όπου τέθηκαν εκ νέου ενδοιασμοί λόγω των πιθανών αρνητικών και μη αναστρέψιμων επιπτώσεων στους οικότοπους και τα είδη χαρακτηρισμού της περιοχής και των ενδιαιτημάτων τους.
- iv. Εναλλακτική χωροθέτηση του προτεινόμενου έργου προτάθηκε κατόπιν έρευνας ακίνητης ιδιοκτησίας που ζητήθηκε από το Επαρχιακό Κτηματολογικό Γραφείο Λευκωσίας (εκ μέρους της Υπηρεσίας Θήρας και Πανίδας), κατά την οποία προέκυψε διαθεσιμότητα του τεμαχίου με αριθμό 1687 (Φ/Σχ. 38/49) που ανήκει στον ίδιο ιδιοκτήτη (Εκκλησία Παναγίας Αγρού) και το οποίο εφάπτεται σε υφιστάμενο εγγεγραμμένο οδικό δίκτυο.

Για τα εν λόγω προτεινόμενα έργα έγιναν επιτόπιες επισκέψεις για την αξιολόγηση της χωροθέτησής τους και των πιθανών επιπτώσεων στις προστατευόμενες περιοχές.

Στην αξιολόγηση των Μελετών Δέουσας Εκτίμησης Επιπτώσεων που ετοιμάστηκαν, έλαβαν μέρος τα μέλη της Ad-hoc Επιτροπής με εξειδικευμένες γνώσεις τα οποία είναι εκπρόσωποι των Τμημάτων Περιβάλλοντος, και Δασών, Υπηρεσίας Θήρας και Πανίδας, του Πτηνολογικού Συνδέσμου Κύπρου, της Ομοσπονδίας Περιβαλλοντικών Οργανώσεων Κύπρου (ΟΠΟΚ) και του Κυπριακού Ιδρύματος Προστασίας του Περιβάλλοντος (Terra Cyprica).

2. Χαρακτηριστικά και χωροθέτηση των προτεινόμενων έργων

Τα προτεινόμενα έργα αφορούν την ανέγερση εκκλησίας 300m² (εσωτερικός καλυμμένος χώρος) και συνοδευτικών διευκολύνσεων, δηλαδή, οδικό δίκτυο εντός του τεμαχίου, θέσεις στάθμευσης, αποχωρητήρια, αποθήκη και πλακόστρωτο προαύλιο, καθώς επίσης και την αναβάθμιση μέρους του υφιστάμενου οδικού δικτύου με σκοπό την πρόσβαση προς το τεμάχιο 663 όπου προτείνεται η ανέγερση της εκκλησίας, συνδέοντας το δευτερεύον οδικό δίκτυο (F945 – Λεωφόρος Παρακαμπηρίου) με τα σύνορα του εν λόγω τεμαχίου.

Η προτεινόμενη ανέγερση εκκλησίας και οι συνοδευτικές διευκολύνσεις εμπίπτουν εντός της περιοχής του Δικτύου Natura 2000 ΖΕΠ «Βουνοκορφές Μαδαρής – Παπούτσας» και εν μέρει εντός της περιοχής του Δικτύου Natura 2000 ΕΖΔ «Μαδαρή – Παπούτσα», ενώ η αναβάθμιση μέρους του υφιστάμενου οδικού δικτύου με σκοπό την πρόσβαση προς το τεμάχιο 663 όπου προτείνεται η ανέγερση της εκκλησίας εμπίπτει εντός της περιοχής του Δικτύου Natura 2000 ΖΕΠ «Βουνοκορφές Μαδαρής – Παπούτσας».

Η προτεινόμενη ανέγερση εκκλησίας εμπίπτει εντός περιοχών Ζ3/ Προστατευόμενου Τοπίου (ΠΤ), ενώ η αναβάθμιση μέρους του υφιστάμενου οδικού δικτύου εμπίπτει ενός περιοχών Ζ1 και Ζ3/Προστατευόμενου Τοπίου.

Η προτεινόμενη εκκλησία έχει εμβαδόν 300m² εσωτερικού χώρου, ενώ στη δυτική είσοδο θα υπάρχει υπαίθριος καλυμμένος χώρος. Ο πλακόστρωτος χώρος του προαυλίου θα καλύπτει έκταση 970m² ενώ το βοηθητικό οικοδόμημα στο οποίο προτείνονται 3 αποχωρητήρια (εκ των οποίων το ένα για ΑΜΕΑ) και μια αποθήκη, έχει εμβαδόν 29 m². Ο αρχιτεκτονικός τύπος της εκκλησίας θα είναι Βυζαντινού ρυθμού (εγγεγραμμένος σταυροειδής με τρούλο), ενώ τόσο ο ναός όσο και το βοηθητικό οικοδόμημα προτείνεται να είναι επενδυμένα με φυσική πέτρα της περιοχής, «πέτρα του Τροόδους». Το συνολικό ύψος της εκκλησίας, συμπεριλαμβανομένου του τρούλου ανέρχεται στα 12,7m, ενώ η μέγιστη χωρητικότητα της εκκλησίας σύμφωνα με τον μοναστηριακό σχεδιασμό θα είναι 150 άτομα.

Στην προτεινόμενη ανάπτυξη περιλαμβάνονται επιπλέον 6 θέσεις στάθμευσης (εκ των οποίων 3 για ΑΜΕΑ), οι οποίες τοποθετούνται εκατέρωθεν του προτεινόμενου εσωτερικού οδικού δικτύου. Το οδικό δίκτυο εσωτερικά του τεμαχίου θα έχει μήκος περίπου 250m, ενώ θα παραμείνει χωματόδρομος και θα ακολουθήσει τη μορφολογία του φυσικού εδάφους.

Στο βορειοανατολικό σύνορο του πλακόστρωτου προαυλίου θα κτιστεί τοίχιο ύψους 1,5 m (σε σχέση με το επίπεδο του πλακόστρωτου), το οποίο θα έχει μήκος περίπου 110 m.

Το οδικό δίκτυο που καταλήγει στα σύνορα του τεμαχίου και το συνδέει με το δευτερεύον οδικό δίκτυο (F945 – Λεωφόρος Παρακαμπτηρίου), αφορά μη εγγεγραμμένο υφιστάμενο χωματόδρομο κατά το μεγαλύτερο μέρος του, για τον οποίο υπάρχει αίτημα για εγγραφή σε δημόσιο με τη διαδικασία της εξασφάλισης συγκαταθέσεων για δωρεάν παραχώρηση. Το προτεινόμενο έργο αφορά την αναβάθμισή του. Το υφιστάμενο συνολικό του μήκος είναι περίπου 420 m. Μέρος του υφιστάμενου οδικού δικτύου (περίπου 145 m), αφορά ήδη εγγεγραμμένο δρόμο επιστρωμένο με σκυρόδεμα, ενώ το μεγαλύτερο μέρος του προτεινόμενου προς αναβάθμιση δρόμου (περίπου 275 m) αφορά μη εγγεγραμμένο, χωμάτινο δρόμο. Τα λεπτομερή κατασκευαστικά σχέδια της όδευσης του προτεινόμενου δρόμου δεν είναι γνωστά, ενώ η προτεινόμενη όδευση διασχίζει εγγεγραμμένο αργάκι. Για την κατασκευή του προτεινόμενου δρόμου θα απαιτηθούν κατά τόπους εκσκαφές (περίπου 1855 m³) και επιχωματώσεις (περίπου 2160 m³), υλικά που θα μετακινούνται ή απομακρύνονται με τη χρήση βαρέων οχημάτων.

3. Χαρακτηριστικά των προστατευόμενων περιοχών του Δικτύου Natura 2000 (ΕΖΑ «Μαδαρή – Παπούτσα» και ΖΕΠ «Βουνοκορφές Μαδαρής – Παπούτσας»)

Η ευρύτερη περιοχή μελέτης χαρακτηρίζεται από εκτεταμένους φυσικούς οικότοπους που φιλοξενούν μεγάλο αριθμό ειδών χλωρίδας και πτηνοπανίδας. Το τοπίο διατηρεί τη φυσικότητα και τη συνοχή του σε

πολύ καλή κατάσταση, ενώ οι περιοχές του Δικτύου Natura 2000 ΕΖΔ «Μαδαρή – Παπούτσα» και ΖΕΠ «Βουνοκορφές Μαδαρής – Παπούτσα», έχουν χαρακτηριστεί με βάση τους τύπους οικοτόπων και ειδών, μεταξύ αυτών οικοτόπων και ειδών προτεραιότητας, συμπεριλαμβανομένων και ενδημικών. Οι περιοχές είναι οικολογικά σημαντικές με πλούσια βιοποικιλότητα αφού σε αυτές απαντώνται 9 διαφορετικοί τύποι οικοτόπων, 14 ενδημικά taxa χλωρίδας και 94 είδη ορνιθοπανίδας.

Οι κυρίαρχοι οικοτόποι της ευρύτερης περιοχής αφορούν δασικούς τύπους τραχείας πεύκης (*Pinus brutia*) και λατζιάς (*Quercus alnifolia*) σε αμιγείς συστάδες ή σε μικτή μορφή. Ο οικοτόπος «Μεσογειακά πευκοδάση με ενδημικά είδη πεύκης της Μεσογείου – Δάση τραχείας πεύκης» 9540, παρατηρείται σε υψόμετρο περίπου 500 – 1400 μέτρα. Ο υπο-όροφος κυριαρχείται από θαμνώνες *Quercus alnifolia*, *Arbutus andrachne*, *Pistacia terebinthus* και *Genista fasselata*, ενώ χαρακτηριστικά είδη της φρυγανικής βλάστησης είναι τα *Cistus spp.*, *Rhus coriaria*, *Astragalus lusitanicus ssp. orientalis*, *Smilax aspera*, *Lonicera etrusca*, *Thymus integer*, *Sedum cyprium*, *Salvia frutitons* και *Anthemis plutonia*.

Ο οικοτόπος προτεραιότητας 9390* «Θαμνώνες και δασικές συστάδες της *Quercus alnifolia*» με κυρίαρχο είδος της σκληρόφυλλης αείφυλλης βλάστησης με το ενδημικό *Quercus alnifolia*, απαντάται κυρίως σε υψόμετρο περίπου μεταξύ 700 – 1500 μέτρα είτε σε αμιγείς συστάδες είτε σε συναθροίσεις με τραχεία πεύκη (*Pinus brutia*), άρκευθο (*Juniperus excelsa*) ή κυπαρίσσι (*Cypressus sempervirens*).

Στη περιοχή παρατηρούνται επίσης οι οικοτόποι 5213 (*Juniperus excelsa*), 5210 (*Juniperus oxycedrus*) και 9290 (*Cypressus sempervirens*), με μικρή όμως εξάπλωση, είτε σε αμιγείς περιορισμένες συστάδες είτε σε συστάδες με *Quercus alnifolia* και *Pinus brutia*. Οι θαμνώνες με *Juniperus excelsa* εμφανίζονται αποκλειστικά στη Μαδαρή, ενώ η περιοχή έχει μερικούς από τους καλύτερα διατηρημένους θαμνώνες *Juniperus excelsa*.

Στα υδατορέματα της ευρύτερης περιοχής κυριαρχούν υδρόφιλα είδη της παρόχθιας ζώνης όπως *Alnus orientalis* και *Platanus orientalis* (92C0), ενώ στις απόκρημνες πλαγιές ασβεστολιθικών βράχων κυριαρχή χασμοφυτική βλάστηση (8220) με κυρίαρχα τα χασμόφυτα *Micromeria chionistrae*, *Asplenium spp.* και *Sedum cyprium*. Τα σημεία με χαλαρό πετρώδες υπόστρωμα (λιθώνες) χαρακτηρίζονται από τα είδη *Nepeta troodi*, *Cephalorhynchus cyprius*, *Geranium lucidum*, *Veronica hederifolia* και *Veronica cymbalaria*.

Η πλούσια αυτή βλάστηση και οι τύποι μεσογειακών οικοτόπων που απαντώνται στην περιοχή, υποστηρίζουν σημαντικά είδη πανίδας και κυρίως πτηνοπανίδας.

Η άμεση περιοχή των προτεινόμενων αναπτύξεων παρουσιάζει μέτριας έντασης ανθρωπογενή δραστηριότητα, η οποία περιορίζεται κυρίως σε αγροτικές καλλιέργειες μη εντατικής μορφής και ένα υφιστάμενο αγροτικό δίκτυο που χρησιμοποιείται κυρίως από τους καλλιεργητές. Σύμφωνα με τον χάρτη εδαφοκάλυψης Corine Land Cover 2012, η εν λόγω περιοχή αποτελείται από γεωργική γη (Κωδικός 222) και από σκληρόφυλλη βλάστηση στα βόρεια του τεμαχίου (Κωδικός 323), ενώ η περιοχή της προτεινόμενης αναβάθμισης οδικού δικτύου χαρακτηρίζεται από γεωργική γη (Σύνθετες καλλιέργειες – Κωδικός 242 και Οπωροφόρα δέντρα και φυτείες με σαρκώδεις καρπούς – Κωδικός 222).

Η άμεση περιοχή μελέτης χαρακτηρίζεται από αμπελώνες ή εγκαταλειμμένες μη αρδευόμενες καλλιέργειες όπου κυριαρχούν πλέον οι αμυγδαλιές (*Prunus dulcis*) και οι μοσφιλιές (*Crataegus azarolus*). Στο βορειότερο μέρος του τεμαχίου η βλάστηση αποτελείται από φυσικές ή ημιφυσικές θαμνώδεις διαπλάσεις, που αποτελούν στάδιο διαδοχής μετά την εγκατάλειψη καλλιέργειας. Οι λιθοδομές είναι εμφανείς, ενώ υπάρχει αγροτικό οδικό δίκτυο το οποίο διασχίζει το τεμάχιο κυρίως στο νότιο και κεντρικό του μέρος. Εκατέρωθεν του οδικού δικτύου κυριαρχούν οι ξυσταριές (*Cistus creticus*), ενώ υπάρχουν και μικρές συστάδες με λατζιές (*Quercus alnifolia*) και μεμονωμένα άτομα δρυ (*Quercus infectoria*) και αοράτου (*Juniperus oxycedrus*).

Εκτός του τεμαχίου πιο βόρεια και προς την κορυφή του βουνού, σχηματίζεται ο οικοτόπος προτεραιότητας 9390* Θαμνώνες και δασικές συστάδες της *Quercus alnifolia* (Οικοτόπος του Παρατήματος Ι της Οδηγίας των Οικοτόπων).

Η χλωρίδα της ευρύτερης περιοχής παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον, καθώς περιλαμβάνει αρκετά είδη και υποείδη με ιδιαίτερη χλωριδική σημασία. Από τα 131 ενδημικά taxa της Κύπρου, τα 41 έχουν βρεθεί στην περιοχή Μαδαρής – Παπούτσας, ενώ υπάρχουν 13 απειλούμενα είδη που περιλαμβάνονται στο Κόκκινο Βιβλίο της Χλωρίδας της Κύπρου. Παρόλα αυτά, στην περιοχή μελέτης δεν έχουν εντοπιστεί είδη του Παρατήματος ΙΙ της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ ή είδη που να περιλαμβάνονται στο Κόκκινο Βιβλίο της Χλωρίδας της Κύπρου.

Η περιοχή του Δικτύου Natura 2000 ΖΕΠ «Βουνοκορφές Μαδαρής – Παπούτσας» αποτελεί πολύ σημαντική περιοχή για την πτηνοπανίδα αφού φιλοξενεί σημαντικούς πληθυσμούς ειδών του Παρατήματος Ι της Οδηγίας 2009/147/ΕΚ, τα οποία αναπαράγονται στην περιοχή. Η περιοχή περιλαμβάνει οικοτόπους τροφοληψίας και παραγωγής για τα είδη αυτά και αποτελεί μια από τις πιο σημαντικές περιοχές φωλεοποίησής τους στην Κύπρο. Στην περιοχή απαντώνται 10 είδη πτηνοπανίδας, τον Σπιζαετό (*Aquila fasciata*) που ανήκει στο Παράρτημα Ι της Οδηγίας 2009/147/ΕΚ, το Διπλογέρακο (*Buteo rufinus*), το Νυκτοπούλλι (*Caprimulgus europaeus*) είδος προτεραιότητας για την Ε.Ε., η Πευκοτρασιήλα (*Lullula arborea*), η Σκαλιφούρτα (*Oenanthe cypriaca*), ο Τρυπομάζης (*Sylvia melanothorax*), ο Πέμπετσος (*Parus ater cypriotes*) ενδημικό υπο-είδος της Κύπρου και είδος προτεραιότητας για την Ε.Ε., ο Δενδροβάτης (*Certhia brachydactyla dorothea*), επίσης ενδημικό υπο-είδος της Κύπρου και υπο-είδος που ανήκει στο Παράρτημα Ι της Οδηγίας 2009/147/ΕΚ, η Δακκανούρα (*Lanius nubicus*) είδος προτεραιότητας για την Ε.Ε. που ανήκει στο Παράρτημα Ι της Οδηγίας 2009/147/ΕΚ, και το Σιταροπούλλι (*Emberiza caesia*) που επίσης ανήκει στο Παράρτημα Ι της Οδηγίας 2009/147/ΕΚ.

Εκτός από τα πιο πάνω είδη, άλλα 10 είδη του Παρατήματος Ι της Οδηγίας 2009/147/ΕΚ παρατηρούνται στην περιοχή, κυρίως κατά τη μετανάστευση (άνοιξη και φθινόπωρο), ενώ υπάρχουν άλλα 61 είδη τα οποία δεν ανήκουν στο Παράρτημα Ι της Οδηγίας των Άγριων Πτηνών. Από αυτά, τα 43 φωλιάζουν στη ΖΕΠ, με τα πιο αξιοσημείωτα να είναι το σπάνιο αρπακτικό, το Διπλοσιάχινο (*Accipiter gentilis*), και τα ενδημικά υπο-είδη Θουπί (*Otus scops cyprius*) και Κίσσα (*Garrulus glandarius glaszneri*). Συνολικά στην περιοχή ΖΕΠ «Μαδαρής – Παπούτσας» έχουν καταγραφεί 84 είδη, 56 από τα οποία φωλιάζουν στην περιοχή.

Η πανίδα της περιοχής είναι επίσης πλούσια. Όσον αφορά την παρουσία θηλαστικών, η αλεπού (*Vulpes vulpes*) είναι ο κύριος θηρευτής τόσο των ανοιχτών θαμνωδών όσο και των δασωδών περιοχών. Εμφανίζονται επίσης ικανοί πληθυσμοί του λαγού (*Lepus europaeus*) και πληθώρα μικροθηλαστικών, όπως ο σκαντζόχοιρος (*Himiechinus auritus dorotheae*), οι κοινοί επίμυες (*Rattus norvegicus*, *R. rattus*) και οι ποντικοί (*Mus musculus*, *M. macedonicus*). Όσον αφορά τα ιπτάμενα θηλαστικά, ξεχωρίζει η παρουσία του μεγαχειρόπτερου νυχτοπάππαρου (*Roussetus aegyptiacus*), είδος των Παραρτημάτων II/IV της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ. Από τις υπόλοιπες νυχτερίδες της υπο-τάξης των μικροχειρόπτερων πιθανόν να υπάρχουν ρινόλοφοι (*Rhinolophus spp.*) επίσης είδος των Παραρτημάτων II/IV της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, πιπιστρέλλοι (*Pipistrellus spp.*) είδος του Παραρτήματος IV της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ και ιδιαίτερα η βουνονυχτερίδα (*Hypsugo savii*) είδος του Παραρτήματος IV της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ.

Επιπρόσθετα, παρατηρούνται στην περιοχή ο βαλτόβιος βάτραχος (*Pelophylax bedriagae*) κοντά σε υδάτινα σώματα και ο ιριδίζων φρύνος (*Bufo viridis*) είδος του Παραρτήματος IV της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ. Όσον αφορά τα ερπετά υπάρχει ένας σημαντικός αριθμός ειδών σαυρών και φιδιών. Το φράγμα του Ξυλιάτου που εμπίπτει εντός ορίων της Ειδικής Ζώνης Διατήρησης, είναι ένας από τους λίγους οικοτόπους του ενδημικού φιδιού *Natrix natrix cypriaca* (που έχει προστεθεί στο Παράρτημα II της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ ως είδος προτεραιότητας).

Άλλα σημαντικά είδη σε χερσαία ενδιαιτήματα είναι ο ξυλόδροπης (*Telescopus fallax*) και οι σαΐτες (*Dolichophis jocularis*, *Hemerrhois nummifer*) όλα είδη του Παραρτήματος IV της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ και ο σαπίτης (*Malpolon insignitus*), από την οικογένεια των Κολουβριδών, καθώς και η οχιά (*Macrovipera lebetina*) από την οικογένεια των Εχιδνών, είδος των Παραρτημάτων II/IV της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ. Στα σχετικά ανοιχτά, θαμνώδη και μικτά χερσαία περιβάλλοντα, καθώς και σε περιοχές με αναβαθμίδες παρατηρούνται σαύρες, των οποίων τα σημαντικά είδη και είδη του Παραρτήματος IV της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ είναι ο κουρκουτάς (*Stellagama stellio*), ο χαμαιλέοντας (*Chameleo chameleon*), το γκρίζο σαμιαμίδι (*Mediodactylus kotschy fitzingeri*), η αβλέφαρη σαύρα (*Ablepharus budaki*). Από την οικογένεια των Σαυριδών απαντάται ο ακανθοδάκτυλος (*Acanthodactylus schreiberi*) είδος των Παραρτημάτων II/IV της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, η σαύρα (*Phoenicolacerta troodica*) και η φιδόματη σαύρα (*Ophisops elegans*) είδος του Παραρτήματος IV της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ.

Οι Στόχοι διατήρησης της περιοχής του Δικτύου Natura 2000 ΖΕΠ «Βουνοκορφές Μαδαρής – Παπούτσας» αφορούν:

1. Διατήρηση της ΖΕΠ σε ευνοϊκό καθεστώς διατήρησης, μέσω της κατάλληλης προστασίας και διαχείρισης ενδιαιτημάτων των ειδών χαρακτηρισμού: Σπιζαετός (*Aquila fasciata*) Διπλογέρακο (*Buteo rufinus*), Νυκτοπούλλι (*Caprimulgus europaeus*), Πευκοτρασιήλα (*Lullula arborea*), Σκαλιφούρτα (*Oenanthe cypriaca*), Τρυπομάζης (*Sylvia melanothorax*), Πέμπετσος (*Parus ater cypriotes*), Δενδροβάτης (*Certhia brachydactyla dorothea*), Δακκανούρα (*Lanius nubicus*) και Σιταροπούλλι (*Emberiza caesia*).

2. Διατήρηση της παρουσίας στη ΖΕΠ «Βουνοκορφές Μαδαρής – Παπούτσας» των άλλων φωλεάζοντων πληθυσμών των ειδών που ανήκουν ή όχι στο Παράρτημα Ι της Οδηγίας 2009/147/ΕΟΚ, με επίκεντρο τα είδη Ζάνος (*Falco peregrinus* – 4 ζευγάρια), Θουπί (*Otus scops cyprius* – 1500 ζευγάρια τουλάχιστον) και Διπλοσιάχινο (*Accipiter gentilis* – σπάνιο είδος).

3. Δημιουργία και ενίσχυση της υποστήριξης για τη διατήρηση της ΖΕΠ «Βουνοκορφές Μαδαρής – Παπούτσας», από την τοπική κοινότητα και το κοινό γενικότερα, μέσω ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης των επισκεπτών της περιοχής, αλλά και μέσω της ενθάρρυνσης και στήριξης της έρευνας.

Οι Στόχοι διατήρησης της περιοχής του Δικτύου Natura 2000 ΕΖΠ «Μαδαρής – Παπούτσας» είναι η προστασία και η επίτευξη του στόχου για ευνοϊκό καθεστώς διατήρησης ειδών και οικοτόπων και αφορούν:

1. Διατήρηση ή/και αποκατάσταση των φυσικών οικοτόπων και ειδών εθνικού και κοινοτικού ενδιαφέροντος της περιοχής. Η υλοποίηση του παραπάνω πρωταρχικού στόχου θα πραγματοποιηθεί με την εφαρμογή στην πράξη των επιμέρους στόχων διαχείρισης της περιοχής και με τη λήψη των διαχειριστικών μέτρων που απαιτούνται.

2. Βελτίωση της ποιότητας ζωής και άνοδος του βιοτικού επιπέδου των κατοίκων της ευρύτερης περιοχής μέσα στο πλαίσιο μιας αειφορικής αξιοποίησης των φυσικών πόρων της περιοχής.

Επί μέρους Στόχοι:

- Προσδιορισμός τρόπων συνύπαρξης των οικονομικών δραστηριοτήτων και προστασίας του φυσικού πλούτου της περιοχής.
- Η κατά χώρο οργάνωση των ανθρωπίνων δραστηριοτήτων στην περιοχή ώστε να εκπληρώνονται οι δύο πρωταρχικοί στόχοι.
- Ο σχεδιασμός αποτελεσματικής διαχείρισης της περιοχής στα πλαίσια της αειφόρου ανάπτυξης τόσο της ίδιας περιοχής όσο και της ευρύτερης.

4. Διαδικασία αξιολόγησης Μελέτη Δέουσας Εκτίμησης Επιπτώσεων

Σύμφωνα με το Άρθρο 16 (3) του περί Προστασίας και Διαχείρισης της Φύσης και της Άγριας Ζωής Νόμου 153(I)/2003, για κάθε έργο που υπόκειται σε πολεοδομική άδεια το οποίο δεν είναι άμεσα συνδεδεμένο ή αναγκαίο για τη διαχείριση της περιοχής θα πρέπει να τύχει δέουσας εκτίμησης των επιπτώσεων στην περιοχή, λαμβάνοντας καθοριστικά υπόψη τους στόχους διατήρησης της περιοχής αυτής και της οικείας Ειδικής Ζώνης Διατήρησης. Σύμφωνα με τον οδηγό της ΕΕ, εφόσον το προτεινόμενο έργο δεν είναι αναγκαίο για την διαχείριση της ΖΕΠ και της ΕΖΔ, αξιολογήθηκε κατά πόσο είναι πιθανό το έργο να έχει σημαντικές επιπτώσεις στην ΖΕΠ και την ΕΖΔ.

Η Αρμόδια Αρχή αξιολόγησε τα δεδομένα του έργου και κατέληξε στο συμπέρασμα ότι το έργο ως έχει σχεδιαστεί (όπως περιγράφεται στο σημείο 2 πιο πάνω), αναμένεται να έχει αρνητικές επιπτώσεις στις προστατευόμενες περιοχές, σε οικοτόπους, είδη και τα ενδιαίτημα τους, ούτως ώστε να διαταραχθούν τα βασικά χαρακτηριστικά που καθορίζουν τη δομή και λειτουργία της περιοχής. Στην αξιολόγηση

συμμετείχαν εκπρόσωποι των Τμημάτων Περιβάλλοντος και Δασών, της Υπηρεσίας Θήρας και Πανίδας, του Πτηνολογικού Συνδέσμου Κύπρου (Ειδικοί), του Κυπριακού Ιδρύματος Προστασίας του Περιβάλλοντος, και της Ομοσπονδίας Περιβαλλοντικών Οργανώσεων Κύπρου (Ειδικοί).

4.1. Επιπτώσεις από την κατασκευή και λειτουργία των προτεινόμενων έργων

Με την υλοποίηση και λειτουργία των προτεινόμενων έργων αναμένεται να υπάρξουν αρνητικές επιπτώσεις που οφείλονται αφενός μεν στη φύση των έργων (μέγεθος και τρόπος λειτουργίας), αφετέρου δε, στην υφιστάμενη κατάσταση της περιοχής.

Οι πιθανές επιπτώσεις στους οικοτόπους και τα είδη των περιοχών του Δικτύου Natura 2000 ΖΕΠ «Βουνοκορφές Μαδαρής – Παπούτσας» και ΕΖΠ «Μαδαρής – Παπούτσας» αφορούν:

Κατά τη φάση κατασκευής:

Όχληση – διατάραξη ειδών ορνιθοπανίδας: Η αυξημένη δραστηριότητα κατά τις κατασκευαστικές εργασίες, η εκτέλεση εργασιών εκσκαφών και επιχωματώσεων, οι διαδρομές βαρέων οχημάτων και η αύξηση επιπέδων θορύβου, αναμένεται να προκαλέσουν όχληση και διατάραξη στην πτηνοπανίδα της περιοχής μελέτης, συμπεριλαμβανομένων ειδών προτεραιότητας. Όσον αφορά τα είδη χαρακτηρισμού Σπιζαετό (*Aquila fasciata*) και Διπλογέρακο (*Buteo rufinus*), υπάρχει φωλιά εντός ακτίνας 2 χιλιομέτρων (ζώνη «ενόχλησης») από τα προτεινόμενα έργα για το είδος του διπλογέρακου, ενώ και για τα 2 πιο πάνω αρπακτικά είδη ο χώρος εμπίπτει εντός περιοχής της χωροκράτειας τους. Παρόλα αυτά, τα εν λόγω είδη χαρακτηρίζονται ως πολύ εύαλωτα στην όχληση, και η κατασκευή της προτεινόμενης εκκλησίας αλλά και του δρόμου ο οποίος αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του προτεινόμενου έργου αναμένεται να επηρεάσει συγκεκριμένες χωροκράτειες ατόμων των ειδών που φωλιάζουν ή/και χρησιμοποιούν την περιοχή κυρίως για σκοπούς τροφοληψίας και εξάπλωσης. Οι εργασίες κατασκευής θα έχουν διάρκεια περίπου 18 μήνες, εκ των οποίων λιγότερο από 3 μήνες θα είναι οι βαριές κατασκευαστικές εργασίες (χωματουργικά, σκυρόδεμα κλπ).

- Κρίνεται ότι οι επιπτώσεις αυτές θα είναι σημαντικές, ακόμα κι αν οι κατασκευαστικές εργασίες δεν συμπίπτουν με την κύρια περίοδο φωλεοποίησης ειδών πτηνοπανίδας (Φεβρουάριος – Ιούλιο).
- Επιπτώσεις λόγω της υποβάθμισης της φυσικότητας του τοπίου, μείωσης του αισθητικού και οικολογικού του χαρακτήρα, γεγονός που θα επηρεάσει τα είδη.
- Κατάληψη – μείωση ενδιαιτήματος: Το αποτύπωμα των προτεινόμενων έργων (κάλυψη εδάφους) εκτιμάται σε περίπου 5000m², ενώ μέρος αυτού αποτελείται από τον υφιστάμενο δρόμο (εγγεγραμμένος επιστρωμένος με σκυρόδεμα δρόμος και μη εγγεγραμμένος χωματόδρομος). Για τις κατασκευαστικές εργασίες αναμένεται ο επηρεασμός μερικών αμπελιών και ίσως πολύ μικρού αριθμού ατόμων δρυών νεαρής ηλικίας.
- Αναμένονται αλλαγές στα ενδιαιτήματα της περιοχής από την κατάληψη γης των έργων λόγω του ότι στο μεγαλύτερο μέρος του το τεμάχιο αποτελείται από αμπελώνα ή εγκαταλειμμένες μη αρδευόμενες καλλιέργειες στις οποίες σήμερα κυριαρχούν οι αμυγδαλιές (*Prunus dulcis*) και οι

μοσφιλιές (*Crataegus azarolus*). Δεν εντοπίζονται τύποι οικοτόπων του Παραρτήματος Ι της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ. Στο βόρειο τμήμα του τεμαχίου που επικρατεί ημιφυσική βλάστηση με *Cistus creticus*, δεν σχηματίζεται κάποιος τύπος οικοτόπου που να πληροί τα κριτήρια του Οδηγού Αναγνώρισης και Χαρτογράφησης Οικοτόπων του Παραστήματος Ι της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ στην Κύπρο.

- Η αποψίλωση της υφιστάμενης βλάστησης από τα προτεινόμενα έργα και η κατά συνέπεια μείωση ενδιαιτήματος ειδών πανίδας είναι μέτριας κλίμακας.

Κατά τη φάση λειτουργίας:

- Όχληση – διατάραξη ειδών ορνιθοπανίδας: Κατά τη φάση λειτουργίας του έργου δύναται να προκληθεί διατάραξη ειδών ορνιθοπανίδας της περιοχής μελέτης, συμπεριλαμβανομένων ειδών προτεραιότητας, λόγω της αναμενόμενης αύξησης του κυκλοφοριακού φόρτου στο οδικό δίκτυο, της αυξημένης επισκεψιμότητας τις Κυριακές και τις μέρες γιορτής της εκκλησίας, καθώς και των αυξημένων επιπέδων φωτισμού.
- Αναμένεται εγκατάλειψη των ενδιαιτημάτων που χρησιμοποιούν για διάφορους σκοπούς (φωλεοποίηση, τροφοληψία, διέλευση, ξεκούραση) τα είδη πανίδας της περιοχής, συνεπεία της οχληρίας (θόρυβος και φωτορύπανση) που θα προκληθεί από την αύξηση της ανθρώπινη παρουσίας, την ηχορύπανση, τον φωτισμό των οχημάτων κ.ά. για όλες τις ομάδες πανίδας.
- Θανάτωση κυρίως θηλαστικών και ερπετών, από την αναμενόμενη αύξηση της κίνησης των αυτοκινήτων λόγω της αυξημένης προσβασιμότητας στην περιοχή.
- Αυξημένη πιθανότητα εκδήλωσης πυρκαγιάς από ανθρώπινη αμέλεια λόγω της αυξημένης παρουσίας του ανθρώπινου παράγοντα, οδηγώντας στην σημαντική αλλοίωση του ενδιαιτήματος της πανίδας της περιοχής.
- Αναμένονται επιπτώσεις στα είδη ορνιθοπανίδας της περιοχής από τη λειτουργία του εξωτερικού φωτισμού, εφόσον τα χαρακτηριστικά των τύπων φωτιστικών, αλλά και οι ώρες λειτουργίας δεν είναι περιορισμένες.

5. Συμπεράσματα

Για την αξιολόγηση κατά πόσο θα υπάρξουν επιπτώσεις από τα προτεινόμενα έργα στην περιοχή ΖΕΠ – «Βουνοκορφές Μαδαρής – Παπούτσας», καθώς και στην περιοχή ΕΖΔ – «Μαδαρή – Παπούτσα», η Περιβαλλοντική Αρχή έλαβε υπόψη:

- α) τα δεδομένα που παρατέθηκαν στις Μελέτες Δέουσας Εκτίμησης Επιπτώσεων στις εν λόγω περιοχές, τα διευκρινιστικά στοιχεία, καθώς και τα συμπληρωματικά στοιχεία που υποβλήθηκαν στο πλαίσιο της ΠΕΕΠ
- β) τις εξειδικευμένες γνώσεις και απόψεις των μελών της Ad hoc Επιτροπής
- γ) τα Διαχειριστικά Σχέδια της ΖΕΠ «Βουνοκορφές Μαδαρής – Παπούτσας»

- δ) στοιχεία από το Τυποποιημένο Δελτίο Δεδομένων Ειδών και Τύπων Οικοτόπων της ΕΕ για τη ΖΕΠ
- ε) το ερμηνευτικό έγγραφο καθοδήγησης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με τις διατάξεις του άρθρου 6 της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ.
- στ) τα δεδομένα που συλλέχθηκαν από τις επιτόπιες επισκέψεις.

Μετά την αξιολόγηση όλων των πιο πάνω δεδομένων εκτιμάται ότι με την υλοποίηση του προτεινόμενου έργου σε οποιαδήποτε από τις επικαιροποιημένες και εναλλακτικές προτάσεις i, ii, iii όπως αναφέρονται στο σημείο 1 πιο πάνω, οι επιπτώσεις θα είναι αρνητικές και μη αναστρέψιμες και σε βαθμό που θα βλάπτεται η ακεραιότητα της περιοχής και η διατήρηση των τύπων οικοτόπων και των ειδών χαρακτηρισμού και των ενδιαιτημάτων τους.

Από όλες τις εναλλακτικές προτάσεις/ χωροθετήσεις που εξετάστηκαν, διαφαίνεται ότι η εναλλακτική πρόταση iv όπως αναφέρεται στο σημείο 1 πιο πάνω (τεμάχιο με αριθμό 1687 Φ/Σχ. 38/49 το οποίο εφάπτεται σε υφιστάμενο εγγεγραμμένο οδικό δίκτυο), σε συνδυασμό με τα τελικά επικαιροποιημένα υποβληθέντα σχέδια της προτεινόμενης εκκλησίας με τα εξής χαρακτηριστικά:

- έκταση του έργου 300m²
- αφαίρεση του κυκλικού κόμβου
- μείωση του αριθμού χώρων στάθμευσης
- χρήση όσο είναι δυνατόν της υφιστάμενης διαδρομής,
- περιορισμένη λειτουργία χαμηλού φωτισμού,

εκτιμάται ότι θα ελαχιστοποιήσουν τις αρνητικές επιπτώσεις στα είδη χαρακτηρισμού και τη συνεκτικότητα της περιοχής, με σημαντική μείωση κατάληψης γης και απώλειας ενδιαιτημάτων για τους πληθυσμούς των ενδημικών ειδών καθορισμού είδη που υποστηρίζονται από τα ενδιαιτήματα αυτά. Με την επικαιροποιημένη χωροθέτηση θα χρειαστεί μόνο προεπισκόπηση (Screening).

Τέλος, τονίζεται ότι η πολεοδομική άδεια θα παραχωρηθεί μόνο κατόπιν έγκρισης των επικαιροποιημένων σχεδίων, με την εναλλακτική χωροθέτηση (όπως αυτή προτείνεται πιο πάνω).

Τομέας Προστασίας της Φύσης
και της Βιοποικιλότητας

Ιανουάριος, 2023

ΚΥΠΡΙΑΚΗ

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι – Αρχικές Απόψεις Μελών Ad-hoc Επιτροπής

Φακ./Ref.: Τ.Θ. 16.05.011/2
 Τηλ. /Tel.: 00357 22867786
 Φαξ./Fax: 00357 22867780
 E-mail: wildlife.thira@cytanet.com.cy
 Web Site: www.cypruswildlife.gov.cy

ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΘΗΡΑΣ
 ΚΑΙ ΠΑΝΙΔΑΣ

9.9.2019

Διευθυντή Τμήματος Περιβάλλοντος

Θέμα: ΠΕΕΠ και Δέουσα Εκτίμηση για την ανέγερση εκκλησίας και διαπλάτυνση και εγγραφή οδικού δικτύου στην περιοχή Αγρού (ΛΕΜ/435/2017) εντός περιοχής δικτύου Natura 2000

Αναφορικά με το πιο πάνω θέμα της επιστολής σας με ημερομηνία 29.8.2019 το οποίο θα συζητηθεί στη συνεδρία ημερομηνίας 10.9.2019 (θέμα γ) της Επιτροπής Εκτίμησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον [Νόμος 127 (I)/2018], σας αναφέρω τα ακόλουθα.

1. Η κατασκευή και εγγραφή του δρόμου καθώς και η ανέγερση εκκλησίας προτείνονται εντός περιοχής του δικτύου Natura 2000 [Ζώνη Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) «Μαδαρής-Παπούτσας»], εκτός ζωνών ανάπτυξης και εντός πολεοδομικών ζωνών προστασίας Ζ1 και Ζ3/Προστατευόμενο Τοπίο (ΠΤ). Η κατασκευή & εγγραφή του δρόμου εμπίπτει εντός περιοχών Ζ1 και Ζ3/ΠΤ, ενώ η ανέγερση εκκλησίας εντός Ζ3/Προστατευόμενου Τοπίου (ΠΤ).
2. Με βάση τις μελέτες που ετοιμάστηκαν το έργο αφορά δρόμο πλάτους 7 μ., και συνολικού μήκους περίπου 920 μ. μέχρι το σημείο του προτεινόμενου έργου (420 μ. μέχρι την αρχή του τεμαχίου της προτεινόμενης ανάπτυξης και 500 μ. μέχρι το σημείο ανάπτυξης). Η ανέγερση εκκλησίας αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του όλου έργου και των επιπτώσεων.
3. Οι μελέτες ΠΕΕΠ και οικολογικής αξιολόγησης (δέουσας εκτίμησης) που ετοιμάστηκαν δεν αξιολογούν ολοκληρωμένα τις επιπτώσεις των πιο πάνω έργων, και είναι ελλιπείς. Μεταξύ άλλων δεν συνυπολογίζονται διάφορα άλλα έργα στην ίδια περιοχή του δικτύου Natura 2000 όπως διάφορες εκχερσώσεις, μεμονωμένες κατοικίες, οδικό δίκτυο κλπ.
4. Επιπρόσθετα, οι επιπτώσεις του οδικού δικτύου υποεκτιμώνται αφού ειδικά οι εκκαφές και οι επιχωματώσεις που θα απαιτηθούν θα είναι πολύ μεγάλες και θα επιφέρουν σημαντικές επιπτώσεις στους βιότοπους της περιοχής και στο τοπίο. Αυτό γίνεται ακόμα πιο εμφανές αν ληφθεί υπόψη η ιδιαίτερη μορφολογία και οι πολύ έντονες κλίσεις εδάφους που υφίστανται στην περιοχή.
5. Παράλληλα, στις μελέτες που ετοιμάστηκαν δεν επισημαίνεται ότι προηγήθηκαν σημαντικές αυθαίρετες/παράνομες επεμβάσεις για την κατασκευή σημαντικού μέρους του συγκεκριμένου δρόμου, καθώς και άλλες μη αδειούχες ισοπεδώσεις περίπου 1,500 τετ. μ.

6. Σημειώνεται ότι οι εν λόγω παράνομες επεμβάσεις έγιναν κατά την περίοδο 2016-2017, ενώ η περιοχή ήταν ήδη ενταγμένη εντός περιοχής του δικτύου Natura 2000 από το 2007. Τα πιο πάνω μπορούν να επιβεβαιωθούν από μελέτη των δορυφορικών εικόνων της περιοχής, καθώς και από την σχετική απαντητική επιστολή του Τμήματος Περιβάλλοντος ημερομηνίας 8.11.2018 η οποία αφορούσε απάντηση σε σχετική επιστολή ημερομηνίας 18.7.2018 και αρ. φακ. 26.12.001.001 προς την Ελεγκτική Υπηρεσία, η οποία μας έχει κοινοποιηθεί.
7. Επίσης, το θέμα της παροχής αναπτυξιακών δικαιωμάτων για μεμονωμένες κατοικίες και άλλα έργα σε μία σημαντική περιοχή πολεοδομικής προστασίας και περιοχής Natura 2000 (εκτός ζωνών ανάπτυξης) είναι σημαντικό και μας ανησυχεί ιδιαίτερα.
8. Σημειώνεται ότι στο σχετικό Διαχειριστικό Σχέδιο (ΔΣΧ) που ετοιμάστηκε και ολοκληρώθηκε το 2016 για την συγκεκριμένη περιοχή ΖΕΠ του δικτύου Natura 2000, καταγράφονται μεταξύ άλλων οι απειλές και οι πιέσεις που υφίστανται στην περιοχή. Ως προς το οδικό δίκτυο, όπως επισημαίνεται στο σχετικό ΔΣΧ, αυτό είναι ήδη πυκνό και εκτεταμένο και η συνεχής επέκτασή του και η διάνοιξη αγροτικών δρόμων έχει ως αποτέλεσμα την απώλεια φυσικών οικοτόπων, την παροχή πρόσβασης με αποτέλεσμα την αύξηση της όχλησης, ενώ παράλληλα οδηγεί και στον κατακερματισμό των βιοτόπων και του τοπίου. Με βάση και το ΔΣΧ αυτά δημιουργούν προβλήματα για τα πλείστα είδη καθορισμού της περιοχής.
9. Σε σχέση με πιθανή αδειοδότηση των έργων εντός περιοχής χαρακτηρισμένη ως Ζ3-ΠΤ (Προστατευόμενο Τοπίο), σχετική είναι η ισχύουσα χωροθετική πολιτική της Δήλωσης Πολιτικής του Κεφ. 7.3.2 (Προστατευόμενα Τοπία), όπου μόνο ορισμένα είδη/τύποι αναπτύξεων δύναται να επιτραπούν, αφού τα Προστατευόμενα Τοπία χαρακτηρίζονται περιοχές με μεγάλη αισθητική και οικολογική αξία, και συνεπώς απολαμβάνουν αυστηρή προστασία. Με βάση την ισχύουσα πολιτική για τα Προστατευόμενα Τοπία αναπτύξεις που μπορούν να αλλοιώσουν τον χαρακτήρα και τη φυσιογνωμία ή να επιφέρουν καταστροφή, φθορά ή υποβάθμιση Προστατευόμενου Τοπίου δεν επιτρέπονται. Οι προτεινόμενες αναπτύξεις δεν φαίνεται να εμπίπτουν εντός της κατηγορίας αναπτύξεων που δύναται να επιτραπούν.
10. Επιπλέον, τυχόν αδειοδότηση των έργων και επεμβάσεων που έγιναν στην ουσία θα συνιστούσε εκ των υστέρων νομιμοποίηση αυθαίρετων και παράνομων έργων και μάλιστα εντός περιοχής Natura 2000, πράγμα το οποίο δεν μπορούμε να συναινέσουμε.

11. Λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω, το ιστορικό και την ισχύουσα νομοθεσία, τις αυθαίρετες/παράνομες επεμβάσεις που έγιναν, καθώς και τις πολλαπλές επιπλέον αρνητικές επιπτώσεις που θα επιφέρουν τα προτεινόμενα έργα (κατασκευή και εγγραφή δρόμου και ανέγερση έργου) στο οικοσύστημα της περιοχής και στην περιοχή του δικτύου Natura 2000, δεν συνηγορούμε στην υλοποίησή τους. Εισηγούμαστε όπως εξευρεθεί άλλος χώρος για ανέγερση της εκκλησίας, γεγονός το οποίο θα εξαλείψει και το αίτημα κατασκευής και εγγραφής του εν λόγω δρόμου, ενώ ταυτόχρονα θα πρέπει να εξεταστεί η λήψη κατάλληλων μέτρων αποκατάστασης της περιβαλλοντικής ζημιάς που έχει προκληθεί.

- Κοιν.:
- Έπαρχο Λεμεσού
 - Διευθυντή Τμήματος Πολεοδομίας & Οικήσεως
 - Επαρχιακό Λειτουργό Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας Λεμεσού (αφορά την υπόθεση εγγραφής δρόμου με αρ. ΑΧ/2299/16)
 - Επαρχιακό Λειτουργό Τμήματος Πολεοδομίας & Οικήσεως Λεμεσού

Προς
 κ. Κώστα Χατζηπαναγιώτου
 Διευθυντή - Τμήμα Περιβάλλοντος
chadjipanagioutou@environment.moa.gov.cy

Κοινοποίηση
 κα. Έλενα Στυλιανοπούλου
 Ανώτερη Λειτουργό Περιβάλλοντος - Τμήμα Περιβάλλοντος
estylianoroulou@environment.moa.gov.cy
 κα. Ειρήνη Κωνσταντίνου
 Ανώτερη Λειτουργό Περιβάλλοντος - Τμήμα Περιβάλλοντος
iconstantinou@environment.moa.gov.cy

Με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο

Λευκωσία, 2 Οκτωβρίου 2019

Αγαπητέ κ. Χατζηπαναγιώτου

Θέμα: Απόψεις Πτηνολογικού για την εξέταση Δέουσας Εκτίμησης και ΠΕΕΠ για την ανέγερση εκκλησίας και την εγγραφή, διαπλάτυνση και αναβάθμιση μέρους υφιστάμενου οδικού στις περιοχές του Δικτύου Natura 2000 Μαδαρής-Παπούτσας στον Αγρό

Αναφορικά με το πιο πάνω θέμα, και σε συνέχεια της συνάντησης της Επιτροπής για την Ειδική Οικολογική Αξιολόγηση που έγινε στις 10 Σεπτεμβρίου 2019, επικοινωνούμε μαζί σας για να καταθέσουμε γραπτώς τις απόψεις μας.

Σε επίπεδο Δέουσας Εκτίμησης και εκτίμησης επιπτώσεων στην περιοχή Natura 2000, και λαμβάνοντας υπόψη το είδος του έργου και το αποτύπωμα του σε έκταση και χωροθέτηση, δεν μπορούμε να υποστηρίξουμε ότι θα επηρεαστούν σημαντικά τα είδη χαρακτηρισμού της ΖΕΠ Μαδαρής-Παπούτσας από απώλεια βιοτόπου και μείωση του ενδιαιτήματος τους. Όσον αφορά το θέμα της όχλησης και της διατάραξης των ειδών χαρακτηρισμού, θεωρούμε ότι αυτή δεν θα είναι σημαντική εφόσον ληφθούν σημαντικά μέτρα μετριασμού και μπουν ουσιώδεις όροι που θα τηρούνται και που περιλαμβάνουν την κατασκευή των έργων εκτός περιόδου φωλεοποίησης, τη λειτουργία της εκκλησίας μόνο μια φορά τον χρόνο χωρίς πανήγυρη και τη μη ασφαλτόστρωση και φωταγώγηση του δρόμου πρόσβασης προς την εκκλησία. Παρόλα αυτά, θα θέλαμε να σημειώσουμε ότι το πυκνό οδικό δίκτυο έχει αναγνωριστεί ως απειλή για τη ΖΕΠ Μαδαρής-Παπούτσας στα πλαίσια του Διαχειριστικού Σχεδίου της περιοχής και η διάνοιξη δρόμων θα έπρεπε να αποφεύγεται.

Σε επίπεδο εκτίμησης επιπτώσεων στο περιβάλλον θεωρούμε το συγκεκριμένο έργο το οποίο χωροθετείται εκτός του οικιστικού πυρήνα της κοινότητας Αγρού και εντός πολεοδομικών ζωνών προστασίας, ασύμβατο με τις πολεοδομικές ρυθμίσεις και το τοπίο της περιοχής.

Τέλος, θεωρούμε ότι τίθεται ζήτημα αναγκαιότητας του έργου, λαμβάνοντας υπόψη τον ήδη μεγάλο αριθμό εκκλησιών που υπάρχουν στην κοινότητα. Επίσης, ως γενική αρχή, θεωρούμε κακό προηγούμενο την πιθανή έκδοση θετικής γνωμοδότησης για έργα όπως το συγκεκριμένο, τα οποία ξεκινούν να κατασκευάζονται χωρίς άδειες πριν ολοκληρωθεί η διαδικασία εξέτασης τους.

Είμαστε στη διάθεση σας για περαιτέρω διευκρινήσεις και συζήτηση του θέματος.

Με εκτίμηση,

Μάρτιν Χέλλικας, Διευθυντής
 Πτηνολογικός Σύνδεσμος Κύπρου

2.15. 00U 006 001

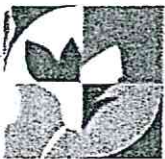
15

Marilena Adamidou

From: Marilena Papastavrou <mpapastavrou@environment.moa.gov.cy>
Sent: Παρασκευή, 25 Ιουνίου 2021 10:18 π.μ.
To: Adamidou, Marilena
Subject: FW: Συνάντηση της Ad-hoc Επιτροπής - 8 Απριλίου, 2021

ΜΑΡΙΛΕΝΑ ΠΑΠΑΣΤΑΥΡΟΥ | ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ | ΕΘΝΙΚΟ ΣΗΜΕΙΟ ΕΠΑΦΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ LIFE | ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ | ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ | Γραφεία: Λεωφ. 28ης Οκτωβρίου 20-22, Έγκωμη, 2414, Λευκωσία | Ταχ. Διεύθ.: Τμήμα Περιβάλλοντος, 1498 Λευκωσία | ΤΗΛ. +357 22 408 926 | ΦΑΞ. +357 22 774 945 | ΙΣΤ. www.moa.gov.cy/environment

MARILENA PAPASTAVROU | ENVIRONMENT OFFICER | NATIONAL CONTACT POINT LIFE PROGRAMME | DEPARTMENT OF ENVIRONMENT | MINISTRY OF AGRICULTURE, RURAL DEVELOPMENT AND ENVIRONMENT | Offices: 20-22 28th Oktovriou Ave., Engomi, 2414, Nicosia, Cyprus | Postal add.: Department of Environment, 1498 Nicosia, Cyprus | TEL. +357 22 408 926 | FAX. +357 22 774 945 | WEB. www.moa.gov.cy/environment

Life
Cyclamen

Follow us!

From: Game Fund - Panicos Panayides <panayides.gf@cytanet.com.cy>
Sent: Thursday, June 17, 2021 4:21 PM
To: BirdLife Cyprus <birdlifecyprus@birdlifecyprus.org.cy>; 'Marilena Papastavrou' <mpapastavrou@environment.moa.gov.cy>; info@oikologiafeeo.org; director@fd.moa.gov.cy; director@dfmr.moa.gov.cy; director.thira@cytanet.com.cy; info@terracypria.org
Cc: 'Stylianopoulou, Eleni' <estylianopoulou@environment.moa.gov.cy>; 'Elena Erotokritou' <eerotokritou@environment.moa.gov.cy>; 'Irene Constantinou' <iconstantinou@environment.moa.gov.cy>
Subject: Re: Συνάντηση της Ad-hoc Επιτροπής - 8 Απριλίου, 2021

105131
ΛΗΘΕΙΚΕ
17/06/2021
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

CAUTION: THIS EMAIL ORIGINATED FROM OUTSIDE OF THE ORGANIZATION. DO NOT CLICK LINKS OR OPEN ATTACHMENTS UNLESS YOU RECOGNIZE THE SENDER AND KNOW THE CONTENT IS SAFE.

Αγ. Μαριλένα & Μάρτιν,

απαντώ στα σχετικά ερωτήματα που έχουν τεθεί από τον Μάρτιν σε σχέση με τα αρπακτικά.

- Ο χώρος φωλιάσματος του *B. rufinus* είναι στα 400 μ. περίπου από το έργο.
- Επίσης υπάρχει χώρος κουρνιάσματος του πιο πάνω είδους στα 150 μ. περίπου
- Ο άμεσος χώρος του έργου είναι επίσης χώρος τροφοληψίας και διασποράς τόσο για το πιο πάνω είδος όσο και για το *A. fasciata*.

Καλή συνέχεια,
Πανίκος

On 17/06/2021 12:07 PM, BirdLife Cyprus wrote:

56

Αγαπητή Μαριλένα,

Ευχαριστώ για την αποστολή των τελικών απόψεων της Υπηρεσίας Θήρας και Πανίδας.

Από την τελευταία συνεδρία της Ad-hoc Επιτροπής για το εν λόγω θέμα, έχω σημειώσει ότι αναμένουμε πληροφόρηση ως προς την ύπαρξη και απόσταση φωλιών *Buteo rufinus* και πιθανόν και *Aquila fasciata* από το προτεινόμενο έργο.

Αυτή είναι σημαντική παράμετρος για να διαμορφώσω την τελική μου τοποθέτηση, οπότε σας παρακαλώ αν μπορεί να μας κοινοποιηθεί η πληροφορία αυτή.

Με εκτίμηση,

Μάρτιν

From: Marilena Papastavrou <mpapastavrou@environment.moa.gov.cy>
Sent: Friday, June 11, 2021 1:55 PM
To: info@oikologiafeeo.org; director@fd.moa.gov.cy; director@dfmr.moa.gov.cy; director.thira@cytanet.com.cy; panayides.gf@cytanet.com.cy; info@terracypria.org; birdlifecyprus@birdlifecyprus.org.cy
Cc: 'Stylianopoulou, Eleni' <estylianopoulou@environment.moa.gov.cy>; Elena Erotokritou <eerotokritou@environment.moa.gov.cy>; 'Irene Constantinou' <iconstantinou@environment.moa.gov.cy>
Subject: Συνάντηση της Ad-hoc Επιτροπής - 8 Απριλίου, 2021
Importance: High

Μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου

Διευθυντή Τμήματος Δασών
Διευθύντρια Τμήματος Αλιείας και Θαλάσσιων Ερευνών
Προϊστάμενο Υπηρεσίας Θήρας και Πανίδας
Πρόεδρο Ομοσπονδίας Περιβαλλοντικών και Οικολογικών Οργανώσεων
Διευθυντή Κυπ. Ιδρύματος Προστασίας του Περιβάλλοντος (Terra Cyprgia)
Διευθυντή Πτηνολογικού Συνδέσμου Κύπρου

Σε συνέχεια της Συνεδρίασης της Ad-hoc Επιτροπής η οποία πραγματοποιήθηκε διαδικτυακά στις 8 Απριλίου, παρακαλώ όπως βρείτε στο επισυναπτόμενο κείμενο τις τελικές απόψεις της Υπηρεσίας Θήρας και Πανίδας, οι οποίες παραμένουν ίδιες με απόψεις που είχαν αποστείλει 9.9.2019. Όπως ανέφερε στο ηλεκτρονικό μήνυμα η Υπηρεσία Θήρας, δεν υπάρχει αναφορά στο χώρο φωλιάσματος του *Buteo rufinus* που είναι περίπου στα 400 μ. διότι αυτό δεν είναι και το σημαντικότερο ζήτημα που προκύπτει.

Ως εκ τούτου αναμένουμε από εσάς το συντομότερο δυνατόν και μέχρι το τέλος της ερχόμενης εβδομάδας, την τελική σας τοποθέτηση επί του προτεινόμενου έργου με τα νέα διαφοροποιημένα δεδομένα που παρουσιάστηκαν (μικρότερο μέγεθος εκκλησίας/ αλλαγή προτεινόμενης όδευσης / αφαίρεση χώρων στάθμευσης και κυκλικού κόμβου) στην τελευταία συνεδρίαση.

Με Εκτίμηση,

Φακ./Ref.: Τ.Θ.16.05.011/4
Τηλ./Tel.: 00357 22867786
Φάξ./Fax: 00357 22867780
E-mail: wildlife.thira@cytanet.com.cy
Web Site: www.cypruswildlife.gov.cy

ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΘΗΡΑΣ
ΚΑΙ ΠΑΝΙΔΑΣ

27 Μαΐου, 2021

Διευθυντή Τμήματος Περιβάλλοντος

**Θέμα: Δέουσα Εκτίμηση για την ανέγερση εκκλησίας και
διαπλάτυνση και εγγραφή οδικού δικτύου στον Αγρό για την αίτηση με αρ.
ΛΕΜ/435/2017 εντός περιοχής δικτύου Natura 2000**

Αναφορικά με το πιο πάνω θέμα και την εξέταση του πιο πάνω έργου που έγινε στις 8.4.2021 από την Ad-Hoc Επιτροπή σας αναφέρω ότι οι θέσεις μας παραμένουν οι ίδιες όπως σας έχουν διαβιβαστεί με την επιστολή μας ημερομηνίας 9.9.2019 και οι οποίες επισυνάπτονται για εύκολη αναφορά.

(Παντελής Χατζηγέρου)
Προϊστάμενος Υπηρεσίας
Θήρας & Πανίδας

ερω/δέσπ**Marilena Papastavrou**

From: Game Fund - Panicos Panayides <panayides.gf@cytanet.com.cy>
Sent: Thursday, 3 June 2021 8:09 am
To: Marilena Papastavrou
Cc: estylianopoulou@environment.moa.gov.cy; 'Elena Erotokritou'; 'Thira HQ'
Subject: Re: Ειδική Οικολογική Αξιολόγηση Εκκλησίας Μεγάλου Αγρού

Αγ. Μαριλένα,

εννοείται ότι οι θέσεις μας έλαβαν υπόψη τα νέα δεδομένα που υποβλήθηκαν.

Δεν έγινε αναφορά στο χώρο φωλιάσματος που είναι περίπου στα 400 μ. διότι αυτό δεν είναι και το σημαντικότερο ζήτημα που προκύπτει.

Υπάρχουν και χώροι κουρνιάσματος και περιοχές τροφοληψίας σε πολύ πιο μικρή απόσταση, αλλά γενικά η αναφορά σε λεπτομέρειες δεν αλλάζει την συνολική αξιολόγηση.

Πανίκος Παναγιώδης
 Λειτουργός Υπηρεσίας Θήρας & Πανίδας

Ταμείο Θήρας - Game & Fauna Dept.
 Υπουργείο Εσωτερικών - Ministry of the Interior
 tel: 00 357 22 560 113
 fax: 00 357 22 560 114

On 02/06/2021 12:00 pm, Marilena Papastavrou wrote:

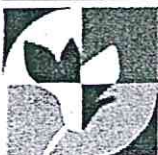
Αγαπητέ Πανίκο,

Σε συνέχεια της τοποθέτησης της Υπηρεσίας Θήρας και Πανίδας, θα ήθελα να σε ρωτήσω εάν ισχύουν οι θέσεις σας ημ. 9.9.2019 ακόμα και με τα νέα διαφοροποιημένα δεδομένα που παρουσιάστηκαν (μικρότερο μέγεθος εκκλησίας/ αλλαγή προτεινόμενης όδευσης / αφαίρεση χώρων στάθμευσης και κυκλικού κόμβου) στην τελευταία συνεδρίαση. Επίσης, δεν βλέπουμε κάποια αναφορά στη φωλιά του *Buteo rufinus* που υπάρχει στα 300 μ.

Ευχαριστώ εκ των προτέρων,

ΜΑΡΙΛΕΝΑ ΠΑΠΑΣΤΑΥΡΟΥ | ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ | ΕΘΝΙΚΟ ΣΗΜΕΙΟ ΕΠΑΦΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ LIFE | ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ | ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ | Γραφεία: Λεωφ. 28ης Οκτωβρίου 20-22, Ήγκωμη, 2414, Λευκωσία | Ταχ. Διεύθ.: Τμήμα Περιβάλλοντος, 1498 Λευκωσία | ΤΗΛ. +357 22 408 926 | ΦΑΞ. +357 22 774 945 | ΙΣΤ. www.moa.gov.cy/environment

MARILENA PAPAStAVROU | ENVIRONMENT OFFICER | NATIONAL CONTACT POINT LIFE PROGRAMME | DEPARTMENT OF ENVIRONMENT | MINISTRY OF AGRICULTURE, RURAL DEVELOPMENT AND ENVIRONMENT | Offices: 20-22 28th Oktovriou Ave., Engomi, 2414, Nicosia, Cyprus | Postal add.: Department of Environment, 1498 Nicosia, Cyprus | TEL. +357 22 408 926 | FAX. +357 22 774 945 | WEB. www.moa.gov.cy/environment

Life
Cyclamen

Follow us!

ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ ΚΥΠΡΟΥ (ΜΚΟ)

Γεωργίου Σεφέρη 4B, 1076 Λευκωσία | Τ.Θ. 28539, 2080 Λευκωσία | Τηλέφωνο: +357 22 313750 & 22 879240
Τηλεομοιότυπο: 22 879241 | Ηλεκτρονική διεύθυνση: info@opok.org.cy | Ιστοσελίδα: www.oikologiafeeo.org

Επείγον – Με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο

Πέμπτη, 17 Ιουνίου 2021

Προς:

- Διευθυντή Τμήματος Περιβάλλοντος

Κοινοποίηση:

- Προϊστάμενη Τομέα Προστασίας και Διαχείρισης της Φύσης και Βιοποικιλότητας, Τμήμα Περιβάλλοντος
- Προϊστάμενη Τομέα Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων, Τμήμα Περιβάλλοντος
- Μέλη Ad-hoc Επιτροπής για την Ειδική Οικολογική Αξιολόγηση

Αγαπητέ κ. Χατζηπαναγιώτου,

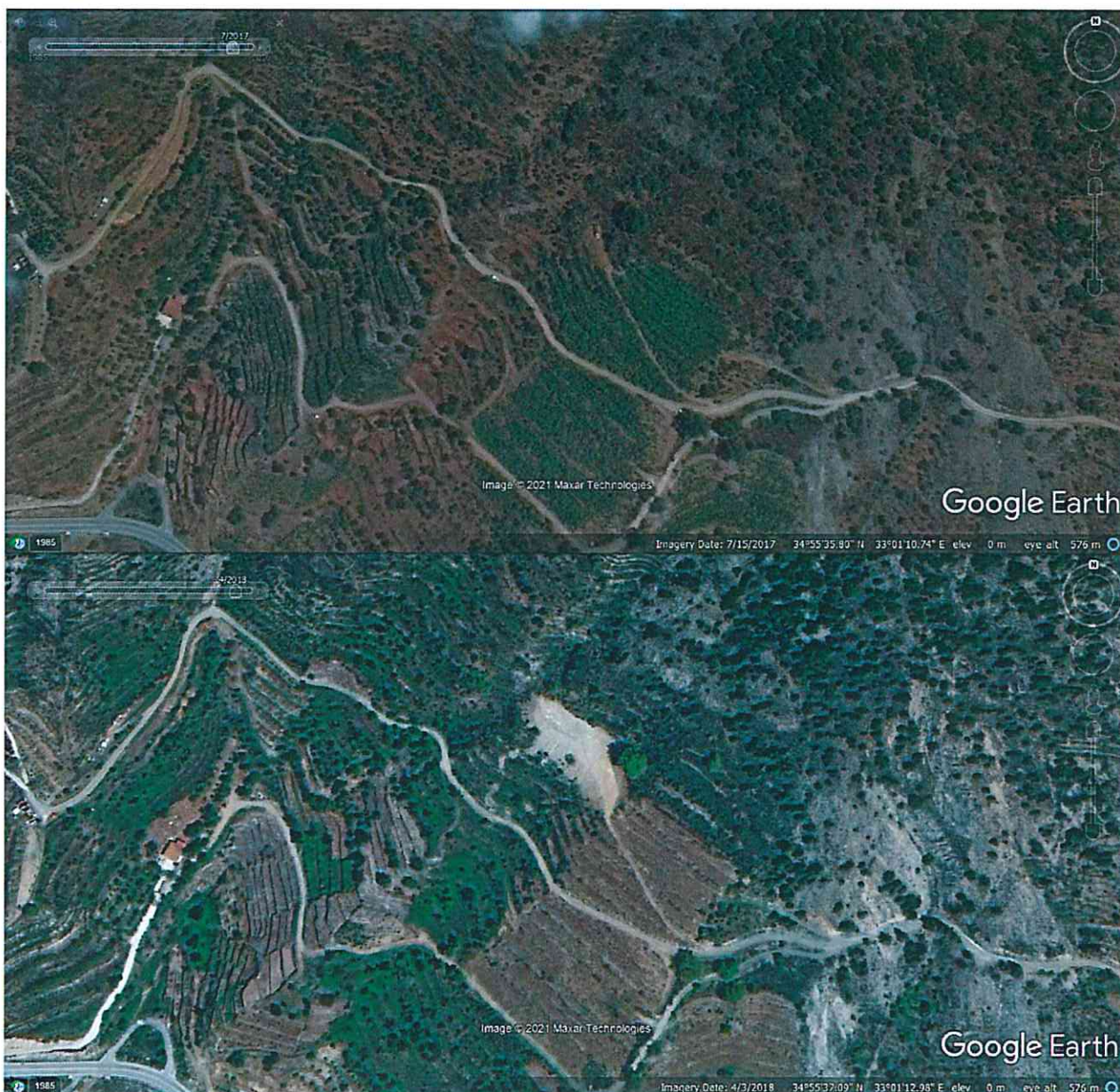
Θέμα: Συνεδρία της Ad-hoc Επιτροπής, η οποία πραγματοποιήθηκε στις 08.04.2021 για την Δέουσα Εκτίμηση Επιπτώσεων σε οικοτόπους και είδη από σχέδια ή έργα (Άρθρο 16 των περί Προστασίας και Διαχείρισης της Φύσης και της Άγριας Ζωής Νόμων του 2003 έως 2015) – Νέα σχέδια για την ανέγερση εκκλησίας, καθώς και τη διαπλάτυνση και εγγραφή υφιστάμενου δρόμου στο δημόσιο οδικό δίκτυο, στην κοινότητα Αγρού της επαρχίας Λεμεσού (αρ. φακ. ΛΕΜ/00435/2017 και ημερ. 15.05.2018)

Αναφορικά με το πιο πάνω θέμα, επιθυμώ να σημειώσω τα ακόλουθα:

1. Η περιοχή χωροθέτησης της εκκλησίας (τεμάχιο 663, φύλλο/σχέδιο 38/49) βρίσκεται εκτός καθορισμένου ορίου ανάπτυξης, στην βουνοκορφή Πλατύ – Άλωνα, στα διοικητικά όρια της κοινότητας Αγρού της επαρχίας Λεμεσού. Το οδικό δίκτυο διακρίνεται σε δύο τμήματα, συνολικού μήκους περίπου 920 μ. Το πρώτο τμήμα του οδικού δικτύου, μήκους περίπου 420 μ., περιλαμβάνει υφιστάμενο εγγεγραμμένο δρόμο, μήκους περίπου 145 μ. (τεμάχια 2433 και 2269, φύλλο/σχέδιο 38/49), και υφιστάμενο μη-εγγεγραμμένο δρόμο, μήκους περίπου 275 μ. (τεμάχια 691, 678, 677, 1593, 676, 2245, 1678, 1674, 1677, 680, 1686, 1338, 1685 και 662, φύλλο/σχέδιο 38/49). Το δεύτερο τμήμα του οδικού δικτύου, μήκους περίπου 500 μ., εκτείνεται από τα όρια του τεμαχίου μέχρι το σημείο χωροθέτησης της εκκλησίας (τεμάχιο 663, φύλλο/σχέδιο 38/49). Τα τεμάχια χωροθέτησης του οδικού δικτύου εμπίπτουν εντός της Ζώνης Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ CY2000015) «Βουνοκορφές Μαδαρής – Παπούτσας» και πλησίον της Ειδικής Ζώνης Διατήρησης (ΕΖΔ CY2000005) «Μαδαρή – Παπούτσα». Το τεμάχιο χωροθέτησης της εκκλησίας εμπίπτει εξ' ολοκλήρου εντός της ΖΕΠ (CY2000015) «Βουνοκορφές Μαδαρής – Παπούτσας» και της ΕΖΔ (CY2000005) «Μαδαρή – Παπούτσα». Επιπλέον, το οδικό δίκτυο διαπερνά 3 πολεοδομικές ζώνες προστασίας: ο υφιστάμενος εγγεγραμμένος δρόμος εκτείνεται από τα υφιστάμενα όρια ανάπτυξης (Πολεοδομική Ζώνη Κατοικίας Η6) και διαπερνά Πολεοδομική Ζώνη Προστασίας της Φύσης Ζ1, ο υφιστάμενος μη-εγγεγραμμένος δρόμος διαπερνά Πολεοδομική Ζώνη Προστασίας των Υδάτων Ζ3, ενώ ο δρόμος από τα όρια του τεμαχίου μέχρι το σημείο χωροθέτησης της εκκλησίας διαπερνά Πολεοδομική Ζώνη Προστασίας των Υδάτων και Πολεοδομικό Καθεστώς Προστατευόμενου Τοπίου Ζ3-ΠΤ (Βουνοκορφή Πλατύ – Άλωνα).
2. Η ΕΖΔ (CY2000005) «Μαδαρή – Παπούτσα» προτάθηκε για ένταξη στο Δίκτυο Natura 2000, ως Τόπος Κοινοτικής Σημασίας (ΤΚΣ) για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων, καθώς και της άγριας χλωρίδας και πανίδας, από την Κυπριακή Δημοκρατία τον Μάιο 2004 και κηρύχθηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση τον Μάρτιο 2008. Η περιοχή ΤΚΣ (CY2000005) «Μαδαρή – Παπούτσα» κηρύχθηκε σε ΕΖΔ τον Σεπτέμβριο 2015 (ΚΔΠ 294/2015), οπότε καθορίστηκαν τα μέτρα προτεραιότητας για την περιοχή (ΚΔΠ 292/2015), ενώ τον Ιούλιο 2017 θεσπίστηκαν οριζόντια μέτρα διαχείρισης και προστασίας των αγροτικών περιοχών εντός ΕΖΔ,

μεταξύ των οποίων και η ΕΖΔ (CY2000005) «Μαδαρή – Παπούτσα» (ΚΔΠ 238/2017). Σημειώνεται ότι, μέχρι σήμερα, δεν έχει εκδοθεί το αναγκαίο διάταγμα προστασίας και διαχείρισης για την ΕΖΔ (CY2000005) «Μαδαρή – Παπούτσα», με βάση το άρθρο 15 των περί Προστασίας και Διαχείρισης της Φύσης και της Άγριας Ζωής Νόμων του 2003 έως 2015. Οι 11 τύποι φυσικών οικοτόπων χαρακτηρισμού της ΕΖΔ (CY2000005) «Μαδαρή – Παπούτσα» είναι: 5211 Υψηλοί θαμνώνες με *Juniperus oxycedrus*, 5420 Φρύγανα από *Sarcopoterium spinosum*, 8140 Λιθώνες της Ανατολικής Μεσογείου, 8220 Πυριτικά βραχώδη πρανή με χασμοφυτική βλάστηση, 9290 Δάση με *Cupressus* (*Acero-Cupression*), 92C0 Δάση *Platanus orientalis* και *Liquidambar orientalis* (*Platanion orientalis*), 9390* Θαμνώδεις και δασικές συστάδες με *Quercus alnifolia*, 93A0 Δασικές συστάδες με *Quercus infectoria* (*Anagyro foetidiae-Quercetum infectoriae*), 9530* Δάση με μαύρη πεύκη Παλλασιανή, 9540 Μεσογειακά πευκοδάση με ενδημικά είδη πεύκων της Μεσογείου και 9560* Ενδημικά δάση με *Juniperus spp.* Τα 2 είδη άγριας χλωρίδας χαρακτηρισμού της ΕΖΔ (CY2000005) «Μαδαρή – Παπούτσα» είναι το είδος προτεραιότητας 2283* *Chionodoxa lochiaie* και το 2306 *Crocus cyprius*, ενδημικά είδη τα οποία περιλαμβάνονται στο «Κόκκινο Βιβλίο της Χλωρίδας της Κύπρου» (“The Red Data Book of the Flora of Cyprus”) ως Εύτρωτα (Vulnerable). Τα 3 είδη άγριας πανίδας χαρακτηρισμού της ΕΖΔ (CY2000005) «Μαδαρή – Παπούτσα» είναι τα 2 είδη προτεραιότητας των ενδημικών φιδιών 2447* *Coluber cypriensis* και 4007* *Natrix natrix cypriaca*, καθώς και το είδος χειρόπτερου/νυχτερίδας 4002 *Rousettus aegyptiacus*, το οποίο περιλαμβάνεται στον «Κόκκινο Κατάλογο των Απειλούμενων Ειδών της Διεθνούς Ένωσης για τη Διατήρηση της Φύσης» (“The IUCN Red List of Threatened Species”) ως Εγγύς Απειλούμενο (Near Threatened) σε μεσογειακό επίπεδο.

3. Η ΖΕΠ (CY2000015) «Βουνοκορφές Μαδαρής – Παπούτσας» κηρύχθηκε από τον Υπουργό Εσωτερικών και εντάχθηκε στο Δίκτυο Natura 2000 τον Οκτώβριο 2007. Ωστόσο, μέχρι σήμερα δεν έχει εκδοθεί το αναγκαίο διάταγμα προστασίας και διαχείρισης για την ΖΕΠ (CY2000015) «Βουνοκορφές Μαδαρής – Παπούτσας», με βάση τα άρθρα 6 και 7(5) των περί Προστασίας και Διαχείρισης των Αγρίων Πτηνών και Θηραμάτων Νόμων του 2003 έως 2020. Τα 10 είδη αγρίων πτηνών χαρακτηρισμού της ΖΕΠ (CY2000015) «Βουνοκορφές Μαδαρής – Παπούτσας» είναι ο Σπιζαετός / Περτικοσιάχινο (*Aquila fasciata*), το Δυτολογέρακο / Αετοβαρβακίνα (*Buteo rufinus*), το Νυκτοπούλλι (*Caprimulgus europaeus*), η Πευκοτρασιήλα (*Lullula arborea*), η Σκαλιφούρτα (*Oenanthe cypriaca*), ο Τρυπομάζης (*Sylvia melanothorax*), ο Πέμπτεσος (*Parus ater cypriotes*), ο Δενδροβάτης (*Certhia brachydactyla dorothea*), η Δακκαννούρα (*Lanius nubicus*) και το Σιταροπούλλι (*Emberiza caesia*). Επιπρόσθετα, στους στόχους διατήρησης της ΖΕΠ (CY2000015) «Βουνοκορφές Μαδαρής – Παπούτσας» περιλαμβάνεται η διατήρηση της παρουσίας στην περιοχή των άλλων φωλεάζοντων πληθυσμών των ειδών που ανήκουν ή όχι στο Παράρτημα Ι της Οδηγίας 2009/147/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Νοεμβρίου 2009, περί της διατήρησης των αγρίων πτηνών (πρώην Οδηγία 79/409/ΕΟΚ), με επίκεντρο τον Ζάνο / Πετρίτη (*Falco peregrinus*) και το Θουπί (*Otus scops cyprius*).
4. Με βάση δορυφορικές εικόνες, στην περιοχή χωροθέτησης του οδικού δικτύου και της εκκλησίας πραγματοποιήθηκαν παράνομες και αυθαίρετες επεμβάσεις, μεταξύ Ιουλίου 2017 και Απριλίου 2018 (βλ. συγκριτική δορυφορική απεικόνιση 15.07.2017 – 03.04.2018, σελ. 3). Οι παράνομες και αυθαίρετες επεμβάσεις περιλαμβάνουν τη διαπλάτυνση και επέκταση υφιστάμενου και μη-εγγεγραμμένου χωμάτινου δρόμου, καθώς και την αφαίρεση βλάστησης/κοπή δέντρων και την εκχέρωση/ισοπέδωση έκτασης περίπου 1,500 τ.μ. στο τεμάχιο χωροθέτησης της εκκλησίας. Σημειώνεται ότι η Προκαταρκτική Έκθεση Επιπτώσεων στο Περιβάλλον (ΠΕΕΠ) και η Μελέτη Δέουσας Εκτίμησης Επιπτώσεων (Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης) για την ανέγερση εκκλησίας υποβλήθηκαν τον Απρίλιο 2018. Στις 17.07.2018, το Τμήμα Περιβάλλοντος ζήτησε να εξεταστούν οι πιθανές επιπτώσεις στο περιβάλλον από το οδικό δίκτυο που θα εξασφαλίζει πρόσβαση στο τεμάχιο χωροθέτησης της εκκλησίας και το οποίο θα συνδέει το τεμάχιο με το δευτερεύον οδικό δίκτυο (F945 – Λεωφόρος Παρακαμπτήριου). Ως εκ τούτου, τον Απρίλιο 2019 υποβλήθηκε ΠΕΕΠ και Μελέτη Δέουσας Εκτίμησης Επιπτώσεων (Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης) για την διαπλάτυνση και αναβάθμιση υφιστάμενου οδικού δικτύου. Στις 18.03.2021 υποβλήθηκαν επίσης τροποποιημένα σχέδια, τα οποία αφορούν τη μείωση του δομημένου χώρου της εκκλησίας από 363 τ.μ. σε 300 τ.μ., την αλλαγή στον προτεινόμενο δρόμο εντός του τεμαχίου έτσι ώστε να χρησιμοποιηθεί όσο είναι δυνατόν η υφιστάμενη διαδρομή, χωρίς διαπλάτυνσεις ή άλλες διανοίξεις, την αφαίρεση του κυκλικού κόμβου και τη μείωση των χώρων στάθμευσης από 18 σε 5.

Συγκριτική δορυφορική απεικόνιση της περιοχής χωροθέτησης του οδικού δικτύου και της εκκλησίας στην βουνοκορφή Πλατύ – Άλωνα, στα διοικητικά όρια της κοινότητας Αγρού στην επαρχία Λεμεσού (δορυφορικές λήψεις ημερομηνίας 15.07.2017 στο πάνω μέρος και 03.04.2018 στο κάτω μέρος)

5. Όπως προκύπτει από τα πιο πάνω στοιχεία, οι Μελέτες Δέουσας Εκτίμησης Επιπτώσεων / Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης εκπονήθηκαν και υποβλήθηκαν εκ των υστέρων (ex-post), αφού προηγήθηκαν δηλαδή οι παράνομες και αυθαίρετες επεμβάσεις στην περιοχή χωροθέτησης του υφιστάμενου, μη-εγγεγραμμένου χωμάτινου δρόμου και της εκκλησίας. Όπως αναφέρεται στην Ειδική Έκθεση της Ελεγκτικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας, ημερομηνίας 14.09.2018, με θέμα «Αλλαγή Πολεοδομικών Ζωνών Πέγειας» και αρ. ΠΕ/04/2018 (ελεγχόμενες οντότητες Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως, Τμήμα Περιβάλλοντος, Τμήμα Αλιείας και Θαλάσσιων Ερευνών): «Σύμφωνα με Γνωμάτευση της Νομικής Υπηρεσίας που είχε εκδοθεί προς το Τμήμα Περιβάλλοντος στις 23.09.2011, η εκτίμηση των επιπτώσεων στο περιβάλλον θα πρέπει να γίνεται πλήρως και εγκαίρως, δηλαδή πριν τη χορήγηση της πολεοδομικής άδειας και επισημαίνει ότι, σύμφωνα με τις διατάξεις των περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας Νόμων του 1972 έως 2011, οι σχετικές άδειες πρέπει να εξασφαλιστούν πριν την έναρξη των έργων, τονίζοντας ότι οι άδειες αυτές δεν έχουν αναδρομική ισχύ και, ως εκ τούτου δεν μπορούν να παράσχουν εκ των υστέρων νομιμοποίηση οποιασδήποτε δραστηριότητας. Καταλήγοντας, η Νομική Υπηρεσία αναφέρει ότι η

Περιβαλλοντική Αρχή δεν πρέπει να εξετάζει Μελέτες Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον, ούτε να γνωμοδοτεί αναφορικά με αναπτύξεις, οι οποίες εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της Οδηγίας 85/377/ΕΟΚ και είτε έχουν υλοποιηθεί είτε βρίσκονται στο στάδιο της υλοποίησης» (σελ. 23-24). Τονίζεται ότι οι παράνομες και αυθαίρετες επεμβάσεις έγιναν μετά την ένταξη των περιοχών ΕΖΔ (CY2000005) «Μαδαρή – Παπούτσα» και ΖΕΠ (CY2000015) «Βουνοκορφές Μαδαρής – Παπούτσας» στο Δίκτυο Natura 2000, καθώς και την έκδοση των διαταγμάτων κήρυξης της περιοχής ΤΚΣ (CY2000005) «Μαδαρή – Παπούτσα» σε ΕΖΔ τον Σεπτέμβριο 2015 (ΚΔΠ 294/2015), τον καθορισμό των μέτρων προτεραιότητας για την περιοχή τον Σεπτέμβριο 2015 (ΚΔΠ 292/2015) και τη θέσπιση οριζόντιων μέτρων διαχείρισης και προστασίας των αγροτικών περιοχών εντός της περιοχής τον Ιούλιο 2017 (ΚΔΠ 238/2017).

6. Σύμφωνα με τον Χάρτη Οικοτόπων και Ενδιαιτημάτων της ΕΖΔ (CY2000005) «Μαδαρή – Παπούτσα», ο οποίος ετοιμάστηκε στο πλαίσιο της εκπόνησης του Διαχειριστικού Σχεδίου της προστατευόμενης περιοχής του Δικτύου Natura 2000 (Δεκέμβριος 2007), στο βόρειο μισό κομμάτι του τεμαχίου χωροθέτησης της εκκλησίας απαντάται ο τύπος φυσικού οικοτόπου προτεραιότητας 9390* Θαμνώδεις και δασικές συστάδες με *Quercus alnifolia*. Σύμφωνα με τις Μελέτες Δέουσας Εκτίμησης Επιπτώσεων (Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης) για την ανέγερση εκκλησίας (Απρίλιος 2018), καθώς και την διαπλάτυνση και αναβάθμιση υφιστάμενου οδικού δικτύου (Απρίλιος 2019), κατά τις εργασίες πεδίου και επιτόπιες καταγραφές δεν επιβεβαιώθηκε η ύπαρξη του οικοτόπου προτεραιότητας στο τεμάχιο χωροθέτησης της εκκλησίας. Ωστόσο, την ίδια στιγμή, αναφέρεται ότι το κεντρικό και νότιο μέρος του τεμαχίου χωροθέτησης της εκκλησίας διασχίζει υφιστάμενο αγροτικό οδικό δίκτυο (μη-εγγεγραμμένος χωματόδρομος). Στο συγκεκριμένο τμήμα του τεμαχίου χωροθέτησης της εκκλησίας κυριαρχούν οι Ξυσταρκές (*Cistus creticus*), ενώ υπάρχουν επίσης μικρές συστάδες με Λατζιές (*Quercus alnifolia*) και μεμονωμένα άτομα Δρυ (*Quercus infectoria*) και Άρκευθου (*Juniperus oxycedrus*). Επιπλέον, εκτός του τεμαχίου χωροθέτησης της εκκλησίας προς τα βόρεια και την κορυφή του βουνού, σχηματίζεται ο οικοτόπος προτεραιότητας 9390* Θαμνώνες και δασικές συστάδες της *Quercus alnifolia*, ενώ εντός του τεμαχίου και σε πολύ μικρή απόσταση από την περιοχή χωροθέτησης της εκκλησίας και των χώρων στάθμευσης απαντάται ο οικοτόπος προτεραιότητας 9390* Θαμνώνες και δασικές συστάδες με Λατζιές (*Quercus alnifolia*), καθώς και υψηλοί θαμνώνες με Δρυ (*Quercus infectoria*) και Άρκευθο (*Juniperus oxycedrus*). Σημειώνεται ότι οι εργασίες πεδίου και επιτόπιες καταγραφές πραγματοποιήθηκαν μετά τη διεξαγωγή εργασιών διαπλάτυνσης και επέκτασης του υφιστάμενου και μη-εγγεγραμμένου χωματινού δρόμου και κυρίως μετά την αφαίρεση βλάστησης/κοπή δέντρων και την εκχέρσωση/ισοπέδωση έκτασης περίπου 1,500 τ.μ. στο τεμάχιο χωροθέτησης της εκκλησίας. Συνεπώς, σημαντικοί τύποι φυσικών οικοτόπων που απαντώνται στην περιοχή φαίνεται ότι έχουν επηρεαστεί από τις χωματουργικές εργασίες (εκχέρσωση, εκσκαφές και επιχωματώσεις).
7. Επιπρόσθετα, το μεγαλύτερο μέρος του τεμαχίου χωροθέτησης τμήματος του μη-εγγεγραμμένου χωματινού δρόμου, της εκκλησίας και των χώρων στάθμευσης αποτελείται από γεωργικές καλλιέργειες μη εντατικής μορφής, κυρίως από αμπελώνες και εγκαταλελειμμένες μη-αρδευόμενες καλλιέργειες, στις οποίες σήμερα κυριαρχούν οι Αμυγδαλιές (*Prunus dulcis*) και Μοσφιλιές (*Crataegus azarolus*). Στο βορειότερο άκρο του τεμαχίου η βλάστηση αποτελείται από φυσικές ή ημιφυσικές θαμνώδεις διαπλάσεις, που αποτελούν στάδιο διαδοχής μετά την εγκατάλειψη των καλλιεργειών, ενώ στο τεμάχιο χωροθέτησης υφίστανται επίσης ξερολιθιές (δόμες), κυρίως στο τμήμα όπου βρίσκονται οι αμπελώνες και εγκαταλελειμμένες μη-αρδευόμενες γεωργικές καλλιέργειες. Με βάση τα πιο πάνω στοιχεία, η περιοχή χωροθέτησης χαρακτηρίζεται ως γεωργική γη υψηλής φυσικής αξίας (high nature value farmland), δηλαδή περιλαμβάνει γεωργική έκταση όπου η βιοποικιλότητα είναι πολύ σημαντική και οι υπηρεσίες που παρέχονται από τον βιότοπο είναι πολύ σημαντικές για διατήρηση της βιοποικιλότητας. Τα χαρακτηριστικά της περιοχής χωροθέτησης πληρούν και τους 3 τύπους γεωργικής γης υψηλής φυσικής αξίας: (α) γεωργικές εκτάσεις με υψηλό ποσοστό ημι-φυσικής βλάστησης, (β) γεωργικές εκτάσεις με μωσαϊκότητα, χαμηλής έντασης γεωργία και δομικά στοιχεία αγροτικού τοπίου (π.χ. ξερολιθιές), καθώς και (γ) γεωργικές εκτάσεις με σημαντικά είδη πανίδας και χλωρίδας.
8. Οι παράνομες και αυθαίρετες επεμβάσεις αντιβαίνουν σειρά προνοιών του περί Προστασίας και Διαχείρισης της Φύσης και της Άγριας Ζωής (Μέτρα Προτεραιότητας για Ειδικές Ζώνες Διατήρησης) Διατάγματος του 2015 (Κ.Δ.Π. 294/2015). Οι πρόνοιες του άρθρου 7(1) που παραβιάζονται αφορούν τα ακόλουθα μέτρα προτεραιότητας για την ΕΖΔ (CY2000005) «Μαδαρή – Παπούτσα»:

- 8.1. Διατήρηση σε εξαιρετική κατάσταση διατήρησης των οικοτόπων 9390* Θαμνώδεις και δασικές συστάδες με *Quercus alnifolia* και 5210 Δενδροειδή *Matorrals* με *Juniperus spp.* (σημείο α), καθότι οι παράνομες και αυθαίρετες επεμβάσεις φαίνεται ότι έχουν οδηγήσει στην απώλεια μέρους οικοτόπου προτεραιότητας 8390* Θαμνώδεις και Δασικές συστάδες με λατζιά (*Quercus alnifolia*), καθώς και οικοτόπων καθορισμού αποτελούμενων από υψηλούς θαμνώνες με δρυ (*Quercus infectoria*) και άρκευθο (*Juniperus oxycedrus*).
- 8.2. Διατήρηση των ενδιαιτημάτων των ειδών ορνιθοπανίδας που παρατηρούνται στην ΕΖΔ σε ικανοποιητική κατάσταση διατήρησης, ώστε να διασφαλίζεται η παρουσία και η διαβίωσή της, ειδικότερα όσον αφορά τα είδη του Παραρτήματος Ι των περί Προστασίας και Διαχείρισης Άγριων Πτηνών και Θηραμάτων Νόμων του 2003 έως 2015 (σημείο στ), καθότι οι σοβαρές, παράνομες και αυθαίρετες επεμβάσεις έχουν επιφέρει διατάραξη του ενδιαιτήματος και όχληση των ειδών εντός των καθορισμένων ορίων της ΖΕΠ (CY2000015) «Βουνοκορφές Μαδαρής – Παπούτσας».
- 8.3. Διατήρηση ή/ και βελτίωση της κατάστασης των υδάτινων πόρων, καθώς και των φυσικών ρυακίων της ΕΖΔ, τα οποία αποτελούν βασικό στοιχείο για τη διατήρηση των ποτάμιων και παραποτάμιων οικοσυστημάτων (σημείο ζ), καθότι ο μη-εγγεγραμμένος χωμάτινος δρόμος διαπερνά εγγεγραμμένο υδατόρεμα/αργάκι σε Πολεοδομική Ζώνη Προστασίας των Υδάτων Ζ3.
- 8.4. Διατήρηση των φυσικών φαραγγίων και γεωμορφωμάτων που παρατηρούνται στην ΕΖΔ, τα οποία αποτελούν σημαντικά στοιχεία για την ανάπτυξη και διατήρηση οικοτόπων και ειδών (σημείο η), καθότι μέρος του οδικού δικτύου, η εκκλησία και οι χώροι στάθμευσης χωροθετούνται σε Πολεοδομική Ζώνη Προστασίας των Υδάτων και Πολεοδομικό Καθεστώς Προστατευόμενου Τοπίου Ζ3-ΠΤ (Βουνοκορφή Πλατύ – Άλωνα).
- 8.5. Περιορισμό ή/και την απαγόρευση ενεργειών, ή/και οχλήσεων, ή/και δραστηριοτήτων εντός της ΕΖΔ που δυνατό να έχουν σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις στην ΕΖΔ, για την αποφυγή της υποβάθμισης φυσικών οικοτόπων και των οικοτόπων των ειδών (σημείο θ), καθότι πρόκειται για εκ των υστέρων (ex-post) Δέουσα Εκτίμηση Επιπτώσεων (Ειδική Οικολογική Αξιολόγηση), μετά την παράνομη διεξαγωγή αυθαίρετων επεμβάσεων και χωματουργικών εργασιών (ισοπέδωσης/εκχέρσωσης, εκσκαφών και επιχωματώσεων).
9. Οι παράνομες και αυθαίρετες επεμβάσεις αντιβαίνουν επίσης σειρά προνοιών του περί Προστασίας και Διαχείρισης της Φύσης και της Άγριας Ζωής (Διαχείριση και Προστασία Αγροτικών Περιοχών εντός Ειδικών Ζωνών Διατήρησης) Διατάγματος του 2017, το οποίο εκδόθηκε δυνάμει του άρθρου 15(1) των περί Προστασίας και Διαχείρισης της Φύσης και της Άγριας Ζωής Νόμων του 2003 έως 2015 (ΚΔΠ 238/2017). Οι πρόνοιες του άρθρου 7(1) που παραβιάζονται αφορούν τις ακόλουθες ενέργειες:
- 9.1. Απαγόρευση της απομάκρυνσης επιφανειακού εδάφους και πετρών σε εκτάσεις εκτός των λατομικών ζωνών (σημείο β).
- 9.2. Εκ προθέσεως κοπή, εκρίζωση ή καταστροφή φυτικών ειδών, που συνθέτουν φυτοκοινωνίες των τύπων φυσικών οικοτόπων του Παραρτήματος και η καταστροφή δεντροστοιχιών και θάμνων ή μεμονωμένων δέντρων και θάμνων (σημείο δ).
- 9.3. Παρενόχληση ειδών πανίδας που απαντώνται στην ΕΖΔ (σημείο ε).
- 9.4. Βλάβη, καταστροφή ή/και διατάραξη των τόπων αναπαραγωγής ή ανάπαυσης των ειδών πανίδας της ΕΖΔ, περιλαμβανομένης της πτηνοπανίδας και ιδιαίτερα του Παραρτήματος Ι των περί Προστασίας και Διαχείρισης Αγρίων Πτηνών και Θηραμάτων Νόμων του 2003 έως 2020 που φωλεοποιούν στην ΕΖΔ (σημείο η).
- 9.5. Επέμβαση σε ρυάκια και η διατάραξη της παρόχθιας βλάστησης και ειδικότερα η αποψίλωση όλων των ειδών θάμνων ή/και των δέντρων ένθεν και ένθεν των χειμάρρων και των ρεμάτων, καθώς και μπάζωμα και διαμόρφωση κοίτης (σημείο ι).
- 9.6. Αποκοπή μεμονωμένων ατόμων ή/και συστάδων βλάστησης, τα οποία απαντούν σε αγροτεμάχια με παραδοσιακές μη-εντατικές καλλιέργειες, όπως μωσφιλιές και αμπελώνες, καθώς και η απομάκρυνση/υλοτόμηση ηλικιωμένων δέντρων (σημείο ια).
10. Στο πλαίσιο της Μελέτης Δέουσας Εκτίμησης Επιπτώσεων (Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης) για την ανέγερση εκκλησίας (Απρίλιος 2018) πραγματοποιήθηκαν 2 επιτόπιες επισκέψεις στις 03.01.2018 και 08.02.2018, με σκοπό την καταγραφή των τύπων φυσικών οικοτόπων και ειδών χλωρίδας και πανίδας στην περιοχή. Επιπρόσθετα, στο πλαίσιο της Μελέτης Δέουσας Εκτίμησης Επιπτώσεων (Ειδικής Οικολογικής

Αξιολόγησης) για την διαπλάτυση και αναβάθμιση υφιστάμενου οδικού δικτύου (Απρίλιος 2019), πραγματοποιήθηκε μία επιπλέον επιτόπια επίσκεψη στις αρχές Μαρτίου 2019. Η περίοδος διεξαγωγής των επιτόπιων επισκέψεων και ερευνών πεδίου είναι κατάλληλη μόνο για 1 από τα 10 είδη άγριων πτηνών χαρακτηρισμού της ΖΕΠ (CY2000015) «Βουνοκορφές Μαδαρής – Παπούτσας», καθότι συμπίπτει με την περίοδο φωλεοποίησης του Σπιζαετού/Περτικοσιάχινου (*Aquila fasciata*), η οποία διαρκεί από τον Ιανουάριο μέχρι τον Μάρτιο. Ωστόσο, η περίοδος διεξαγωγής των επιτόπιων επισκέψεων και ερευνών πεδίου είναι ακατάλληλη για τα υπόλοιπα 9 είδη χαρακτηρισμού της ΖΕΠ (CY2000015) «Βουνοκορφές Μαδαρής – Παπούτσας», καθότι δεν συμπίπτει με την περίοδο φωλεοποίησης των ακόλουθων ειδών πτηνοπανίδας για τη διατήρηση των οποίων έχει καθοριστεί η περιοχή: Δυτλογέρακο/Αετοβαρβακίνα (*Buteo rufinus*) περίοδος φωλεοποίησης Μάρτιος – Μάιος, Νυκτοπούλλι (*Caprimulgus europaeus*) περίοδος φωλεοποίησης Απρίλιος – Ιούνιος, Πευκοτρασιήλα (*Lullula arborea*) περίοδος φωλεοποίησης Απρίλιος – Μάιος, Σκαλιφούρτα (*Oenanthe cyprica*) περίοδος φωλεοποίησης Απρίλιος – Ιούνιος, Τρυπομάζης (*Sylvia melanothorax*) περίοδος φωλεοποίησης Απρίλιος – Ιούνιος, Πέμπετος (*Parus ater cypricus*) περίοδος φωλεοποίησης Απρίλιος – Ιούνιος, Δενδροβάτης (*Certhia brachydactyla dorothea*) περίοδος φωλεοποίησης Απρίλιος – Ιούλιος, Δακκαννούρα (*Lanius nubicus*) περίοδος φωλεοποίησης Απρίλιος – Ιούλιος και Σιταροπούλλι (*Emberiza caesia*) περίοδος φωλεοποίησης Απρίλιος – Ιούνιος [1].

11. Σημειώνεται επίσης ότι, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές της Υπηρεσίας Θήρας και Πανίδας, ημερομηνίας 18.06.2019, αναφορικά με τις ελάχιστες απαιτούμενες καταγραφές, οι οποίες θα πρέπει να εκπονούνται έτσι ώστε να δίδεται ικανοποιητική αποτύπωση του βιολογικού περιβάλλοντος στα θέματα που αφορούν την πτηνοπανίδα στις Μελέτες Εκτίμησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον και στις Μελέτες Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης (Δέουσας Εκτίμησης Επιπτώσεων) στις περιπτώσεις των προστατευόμενων περιοχών του Δικτύου Natura 2000, μία Μελέτη Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης για έργα που αφορούν/επηρεάζουν περιοχές του Δικτύου Natura 2000 απαιτούνται 15 ημερήσιες καταγραφές την περίοδο φωλεοποίησης. Όπως αναφέρεται, οι ημερήσιες καταγραφές για φωλεοποίηση πρέπει να γίνονται την κατάλληλη περίοδο, ανάλογα με τα είδη που απαντούν στην περιοχή ή τα είδη χαρακτηρισμού (target species), εάν πρόκειται για Μελέτη Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης. Για τα περισσότερα είδη η περίοδος αυτή είναι Μάρτιος μέχρι Ιούνιος. Ειδικά όσον αφορά έργα που αφορούν περιοχές ΖΕΠ του Δικτύου Natura 2000, οι καταγραφές θα πρέπει να επικεντρώνονται στα είδη χαρακτηρισμού και σε άλλα είδη του Παραρτήματος Ι της Οδηγίας 2009/147/ΕΚ (πρώην Οδηγία 79/409/ΕΟΚ) που διαβιούν σε αυτήν την περιοχή [2]. Με βάση τα πιο πάνω, οι επιτόπιες καταγραφές και έρευνες πεδίου για την πτηνοπανίδα της περιοχής, στις οποίες στηρίζονται οι Μελέτες Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης (Δέουσας Εκτίμησης Επιπτώσεων) για την ανέγερση εκκλησίας (Απρίλιος 2018), καθώς και την διαπλάτυση και αναβάθμιση υφιστάμενου οδικού δικτύου (Απρίλιος 2019), αξιολογούνται ως ελλιπείς και ανεπαρκείς.

12. Σύμφωνα με την Υπηρεσία Θήρας και Πανίδας, σε απόσταση περίπου 400 μ. από το τεμάχιο χωροθέτησης της εκκλησίας βρίσκεται καταγεγραμμένη φωλιά του είδους χαρακτηρισμού Δυτλογέρακο/Αετοβαρβακίνα (*Buteo rufinus*), η οποία δεν χρησιμοποιείται κάθε χρόνο. Ωστόσο, μπορεί να θεωρηθεί ενεργός χώρος φωλεοποίησης, καθότι το σημαντικό αυτό είδος αρπακτικού χρησιμοποιεί διαφορετικούς χώρους φωλεοποίησης και όχι τον ίδιο κάθε χρόνο. Επιπλέον, σε απόσταση περίπου 150 μ. από το τεμάχιο χωροθέτησης της εκκλησίας βρίσκεται χώρος κουρνιάσματος του είδους. Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με τις Μελέτες Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης (Δέουσας Εκτίμησης Επιπτώσεων) για την ανέγερση εκκλησίας

[1] Κουρτελλαρίδης Λ. 1997. *Τα Πουλιά που Φωλιάζουν στην Κύπρο: με πλήρη κατάλογο όλων των πουλιών της Κύπρου*. Λευκωσία, Συγκρότημα Τράπεζας Κύπρου & Πτηνολογικός Σύνδεσμος.

[2] Κυπριακή Δημοκρατία – Υπουργείο Εσωτερικών – Υπηρεσία Θήρας και Πανίδας. Αρ. Φακ. Τ.Θ. 02.10.005.03/9, 18.06.2019. Προς Διευθυντή Τμήματος Περιβάλλοντος. Κοινοποίηση: Γενικό Διευθυντή Υπουργείου Εσωτερικών. Θέμα: *Ελάχιστες απαιτούμενες καταγραφές, οι οποίες θα πρέπει να εκπονούνται έτσι ώστε να δίδεται ικανοποιητική αποτύπωση του βιολογικού περιβάλλοντος στα θέματα που αφορούν την πτηνοπανίδα στις Μελέτες Εκτίμησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον και στις Μελέτες Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης (Δέουσας Εκτίμησης) στις περιπτώσεις των περιοχών του Δικτύου Natura 2000*. Πρόσβαση:

[http://www.moa.gov.cy/moa/environment/environmentnew.nsf/All/E5465AE94FFB2C80C225856F002AF890/\\$file/%CE%9F%CE%B4%CE%B7%CE%B3%CF%8C%CF%82%20%CE%B3%CE%B9%CE%B1%20%CE%BA%CE%B1%CF%84%CE%B1%CE%B3%CF%81%CE%B1%CF%86%CE%AD%CF%82%20%CF%80%CF%84%CE%B7%CE%BD%CE%BF%CF%80%CE%B1%CE%BD%CE%AF%CE%B4%CE%B1%CF%82%201.pdf](http://www.moa.gov.cy/moa/environment/environmentnew.nsf/All/E5465AE94FFB2C80C225856F002AF890/$file/%CE%9F%CE%B4%CE%B7%CE%B3%CF%8C%CF%82%20%CE%B3%CE%B9%CE%B1%20%CE%BA%CE%B1%CF%84%CE%B1%CE%B3%CF%81%CE%B1%CF%86%CE%AD%CF%82%20%CF%80%CF%84%CE%B7%CE%BD%CE%BF%CF%80%CE%B1%CE%BD%CE%AF%CE%B4%CE%B1%CF%82%201.pdf)

(Απρίλιος 2018, σελ. 19-20), καθώς και την διαπλάτυνση και αναβάθμιση υφιστάμενου οδικού δικτύου (Απρίλιος 2019, σελ. 14-15), το είδος καταγράφηκε κατά τις επιτόπιες καταγραφές και έρευνες πεδίου που πραγματοποιήθηκαν στην περιοχή χωροθέτησης. Σύμφωνα με το «Διαχειριστικό Σχέδιο για την Περιοχή ΖΕΠ Βουνοκορφές Μαδαρής – Παπούτσας» (Σεπτέμβριος 2016, σελ. 24-25 και 34-35), πρόκειται για εντυπωσιακό και μεγάλο αρπακτικό πουλί (άνοιγμα φτερών 130-155 εκ.), το οποίο ανήκει στην οικογένεια των Γερακίνων/Βαρβακίνων (*Buteo*) και αποτελεί το μόνο είδος Γερακίνας/Βαρβακίνας που φωλιάζει στην Κύπρο. Πρόκειται για είδος προτεραιότητας σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης, το οποίο περιλαμβάνεται στο Παράρτημα I της Οδηγίας 2009/147/ΕΚ (πρώην Οδηγία 79/409/ΕΟΚ). Προτιμάει ανοικτούς βιότοπους (π.χ. ανοικτές ακαλλιέργητες περιοχές με δέντρα, ψηλούς γκρεμούς με θαμνώδη βλάστηση και απότομες πλαγιές για φωλεοποίηση) όπου τρέφεται με μικρά θηλαστικά (κυρίως αρουραίους), ερπετά, μικρότερα πουλιά και μεγάλα έντομα. Είναι μόνιμος κάτοικος Κύπρου και φωλιάζει σε γκρεμούς ή ακόμα και σε μεγάλα δέντρα. Μέχρι τη δεκαετία του 1990, ήταν μόνο μεταναστευτικό είδος στην Κύπρο, αλλά πλέον έχει εγκατασταθεί στο νησί και έχει καθιερωθεί ως αναπαραγόμενο είδος και μόνιμος κάτοικος, ενώ εμφανίζονται και μεταναστευτικά άτομα, κυρίως κατά το χειμώνα αλλά και κατά την αποδημία (φθινόπωρο/άνοιξη). Στην περιοχή της ΖΕΠ «Βουνοκορφές Μαδαρής – Παπούτσας» φωλιάζουν 3-5 ζευγάρια του είδους. Η Ευνοϊκή Τιμή Αναφορά (ETA) για το είδος στην ΖΕΠ (CY2000015) «Βουνοκορφές Μαδαρής – Παπούτσας» ορίστηκε στα 5 ζευγάρια και στην Κύπρο στα 75 ζευγάρια. Είναι χωροκρατικό είδος κατά την περίοδο αναπαραγωγής και ευαίσθητο στην όχληση/διατάραξη κοντά στον χώρο φωλεοποίησης του, με κίνδυνο εγκατάλειψης. Το είδος απαιτεί μια ζώνη μη-νόχλησης με ακτίνα 2 χλμ από τη φωλιά του για να αποσοβηθεί ο κίνδυνος εγκατάλειψης. Σημειώνεται ότι, σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι κύριες απειλές είναι ο μικρός πληθυσμός του είδους, η απώλεια και η υποβάθμιση περιοχών τροφοληψίας και φωλεοποίησης, καθώς και η όχληση σε περιοχές φωλεοποίησης [3]. Επιπρόσθετα, ειδικά όσον αφορά την Κύπρο, επισημαίνεται ότι «η όχληση σε περιοχές φωλεοποίησης παραμένει ένας σοβαρός περιοριστικός παράγοντας για την εξάπλωση του είδους». Όπως προκύπτει από καταγραφές των περιοχών φωλεοποίησης του είδους, οι οποίες πραγματοποιήθηκαν μεταξύ Ιανουαρίου-Μαρτίου 2005, «δύο ανενεργές φωλιές πιθανόν να είχαν εγκαταλειφθεί κατά την περίοδο της εκκόλαψης, λόγω όχλησης από πτηνοπαρατητές» [4]. Πέραν των πιο πάνω, σημειώνονται τα ακόλουθα όσον αφορά την οικολογία αναπαραγωγής του είδους στην Κύπρο: "...*The major habitats included in the territories are predominantly open natural areas or agricultural fields including orchards and vineyards. The fact that the species included within their territories a few rural villages but almost no urban areas, displays the importance of open areas for foraging purposes for the species. This is of great conservation importance because in recent years an increasing number of holiday homes are being built away from urban areas and which results in the fragmentation of the continuous habitats required by the larger raptors*". Επιπρόσθετα, επισημαίνονται τα εξής: "...*The strict selectivity for nest site selection suggests that the species has still not established a good foot-hold on the island, mainly due to the low rate of territories effectively holding a nest, and rapid human-related modifications of habitats, disturbance by predation or hunting, could endanger the process. Future developmental planning and forestry actions on Cyprus must take these factors into account in order to ensure the continued survival of this and other breeding raptors on the island*" [5]. Με βάση τα πιο πάνω στοιχεία, το προτεινόμενο έργο θα επιφέρει σοβαρές, αρνητικές και μη αναστρέψιμες επιπτώσεις στο είδος χαρακτηρισμού Διτλογέρακο/Αετοβαρβακίνα (*Buteo rufinus*). Επιπρόσθετα, σημειώνεται ότι η περιοχή χωροθέτησης εμπίπτει εντός χωροκρατίας (περιοχής τροφοληψίας και διασποράς) του είδους χαρακτηρισμού Σπιζαετός/Περτικοσιάχινο (*Aquila fasciata*), το οποίο επίσης αναμένεται να επηρεαστεί.

[3] European Commission - Environment. Home > Nature & Biodiversity > Conservation of Species > Threatened Birds > Long-legged Buzzard *Buteo rufinus*. Πρόσβαση:

https://ec.europa.eu/environment/nature/conservation/wildbirds/threatened/b/buteo_rufinus_en.htm

[4] Kassinis N. 2009. "Long-legged Buzzard *Buteo rufinus* breeding distribution and abundance in Cyprus", in *Avocetta* 33: 75-78. Πρόσβαση:

[http://www.moi.gov.cy/moi/wildlife/wildlife_new.nsf/web34_gr/76C5D0901B1A27B6C225789C0029274C/\\$file/Buteo%20Orufinus%20status%20and%20conservation%20Avocetta%202009.pdf](http://www.moi.gov.cy/moi/wildlife/wildlife_new.nsf/web34_gr/76C5D0901B1A27B6C225789C0029274C/$file/Buteo%20Orufinus%20status%20and%20conservation%20Avocetta%202009.pdf)

[5] Iezekiel S., Yosef R., Bakaloudis D. E., Vlachos C., Papakosta M. & Tryjanowski P. 2016. "Breeding ecology of the Long-legged Buzzard (*Buteo rufinus*) in an increasing population on Cyprus", in *Journal of Arid Environments*, 135: 12-16. Πρόσβαση:

https://www.researchgate.net/publication/306349843_Breeding_ecology_of_the_Long-legged_Buzzard_Buteo_rufinus_in_an_increasing_population_on_Cyprus

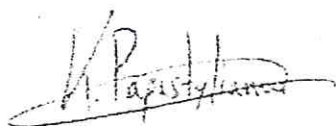
13. Παράλληλα, σημειώνεται ότι, με βάση το «Διαχειριστικό Σχέδιο ΖΕΠ Βουνοκορφές Μαδαρή – Παπούτσα» (Σεπτέμβριος 2016), οι σημαντικότερες υποδομές εντός της περιοχής αφορούν το οδικό δίκτυο που συνδέει τις κοινότητες περιμετρικά της ΖΕΠ μεταξύ τους, καθώς και τα σημαντικότερα σημεία ενδιαφέροντος και επισκεψιμότητας εντός της ΖΕΠ, το περιορισμένο δίκτυο ηλεκτροδότησης, καθώς και το αιολικό πάρκο ισχύος 2,4MW που βρίσκεται στο Καμπί του Φαρμάκα, στα νότια της περιοχής (σελ. 23). Επιπρόσθετα, σύμφωνα με το «Διαχειριστικό Σχέδιο ΖΕΠ Βουνοκορφές Μαδαρή – Παπούτσα» (Σεπτέμβριος 2016), οι σημαντικότερες απειλές για την περιοχή, μεταξύ άλλων, περιλαμβάνουν τις ακόλουθες δραστηριότητες:
- 13.1. Οδικό δίκτυο: Το οδικό δίκτυο εντός της ΖΕΠ αποτελείται από πρωτεύοντες δρόμους, αλλά κυρίως από χωμάτινους δρόμους. Το οδικό δίκτυο παρουσιάζεται αρκετά πυκνό στο βόρειο κυρίως τμήμα όπου υπάρχουν πολλοί δασικοί δρόμοι, οι οποίοι κατασκευάστηκαν για να εξυπηρετούν τις ανάγκες του Τμήματος Δασών, καθώς και στο κεντρικό και δυτικό τμήμα της ΖΕΠ. Το δίκτυο είναι αρκετά εκτεταμένο στο μεγαλύτερο μέρος της ΖΕΠ, τόσο εντός όσο και εκτός του κρατικού δάσους. Η παρουσία εκτεταμένου οδικού δικτύου, καθώς και η συνεχής επέκτασή του, έχει ως αποτέλεσμα την απώλεια φυσικών οικοτόπων, την παροχή πρόσβασης σε οχήματα με αποτέλεσμα την αύξηση της όχλησης και παράλληλα του κινδύνου πυρκαγιών και ενάσκησης παράνομων δραστηριοτήτων όπως η λαθροθηρία, ενώ παράλληλα οδηγεί στον κατακερματισμό του τοπίου (σελ. 41).
- 13.2. Αξιολόγηση Δικτύων Υποδομής: Σε σχέση με την υφιστάμενη υποδομή, η σημαντικότερη επίπτωση για τη πτηνοπανίδα φαίνεται να προκύπτει από το εκτεταμένο οδικό δίκτυο. Το δημόσιο οδικό δίκτυο εντός της περιοχής εξυπηρετεί την σύνδεση των κοινοτήτων μεταξύ τους, ενώ το δασικό οδικό δίκτυο τις ανάγκες του Τμήματος Δασών. Όμως το γεγονός ότι το δίκτυο αυτό παρέχει πρόσβαση σε ολόκληρη σχεδόν την περιοχή, έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση της όχλησης για τα είδη λόγω της χρήσης του από το κοινό, την ενάσκηση παράνομων δραστηριοτήτων όπως η λαθροθηρία και η παράνομη παγίδευση, ενώ αυξάνει σημαντικά τον κίνδυνο πυρκαγιάς (σελ. 42).
- 13.3. Πολιτική Μεμονωμένης Κατοικίας: Εντός της περιοχής, υπάρχει σημαντικός αριθμός κατοικιών (πέραν των 17), οι οποίες έχουν κατασκευαστεί με βάση τις πρόνοιες της Δήλωσης Πολιτικής για τη Μεμονωμένη Κατοικία. Η υφιστάμενη πολιτική έχει κατά το πλείστο αρνητικές επιπτώσεις σε θέματα διατήρησης της πτηνοπανίδας και της άγριας ζωής γενικότερα. Η συγκεκριμένη Πολιτική βρίσκεται υπό αναμόρφωση από το Υπουργείο Εσωτερικών στα πλαίσια της αναθεώρησης της Δήλωσης Πολιτικής. Αρκετές από αυτές τις απειλές αντικατοπτρίζουν τις γενικές απειλές για την άγρια ζωή που υπάρχουν στην Κυπριακή ύπαιθρο όπως έχουν καταγραφεί κατά τα τελευταία χρόνια (σελ. 42).
- 13.4. Παράνομες Δραστηριότητες: (α) Παράνομη διάνομιση δρόμων: Μεγάλο ποσοστό των αγροτικών δρόμων εντός της περιοχής ΖΕΠ, δεν είναι εγγεγραμμένοι και διανοίχτηκαν με σκοπό να παρέχουν ευκολότερη πρόσβαση προς ιδιωτικά τεμάχια στην περιοχή. Αυτό όμως αυξάνει αφενός την πρόσβαση σε διάφορα σημεία της περιοχής, με αποτέλεσμα την αύξηση της όχλησης και του κινδύνου πυρκαγιών, αλλά και την ενάσκηση παράνομων δραστηριοτήτων, όπως η λαθροθηρία, και αφετέρου συνεισφέρει στην αύξηση της όχλησης των ειδών, στον κατακερματισμό των βιοτόπων και στην απώλεια των οικοτόπων της περιοχής. (β) Ανέγερση παράνομων υποστατικών και εκχέρωση γης: Στην περιοχή παρατηρείται σημαντικός αριθμός παράνομων υποστατικών τα οποία ανεγείρονται για την εξυπηρέτηση κυρίως γεωργικών δραστηριοτήτων. Η κατασκευή ή η επέκταση των υποδομών και η πραγματοποίηση/εντατικοποίηση δραστηριοτήτων, χωρίς τις απαιτούμενες αδειοδοτήσεις ή/και ελέγχους, μπορεί να έχει αρνητικές συνέπειες για τα είδη της περιοχής, καθώς κατά την κατασκευή τους εκχερσώνονται εκτάσεις φυσικών οικοτόπων, ενώ κατά τη λειτουργία τους αυξάνεται η όχληση στην περιοχή. Επίσης παρατηρούνται φαινόμενα εκχέρωσης γης χωρίς άδεια σε βιότοπους εντός της περιοχής ΖΕΠ (σελ. 43).
- 13.5. Η ανέγερση εκκλησίας και η διαπλάτωση και αναβάθμιση υφιστάμενου οδικού δικτύου εκτός ορίου ανάπτυξης, σε καθορισμένες Πολεοδομικές Ζώνες Προστασίας της Φύσης Ζ1, των Υδάτων Ζ3 και Πολεοδομικό Καθεστώς Προστατευόμενου Τοπίου Ζ3-ΠΤ (Βουνοκορφή Πλατύ – Άλωνα), σαφώς συνιστά σημαντική απειλή, με βάση όλα τα πιο πάνω.
14. Στην άμεση περιοχή εντοπίζονται σημαντικές ανθρωπογενείς επεμβάσεις και συσσωρευτικές επιπτώσεις, οι οποίες πέραν του δημόσιου και αγροτικού οδικού δικτύου που διατρέχει την περιοχή, περιλαμβάνουν την αφαίρεση βλάστησης/κοπή δέντρων και την εκχέρωση/ισοπέδωση έκτασης περίπου 1,500 τ.μ. στο τεμάχιο χωροθέτησης της εκκλησίας. Επιπρόσθετα, νότια του υπό μελέτη τεμαχίου, σε απόσταση περίπου 1 χλμ, βρίσκεται ο οικιστικός πυρήνας της κοινότητας Αγρού. Περίπου 800 μ. στα δυτικά βρίσκεται η

αρδευτική δεξαμενή του Αγρού, περίπου 500-600 μ. στα ανατολικά βρίσκεται το νέο εργοστάσιο εμφιάλωσης νερού και περίπου 750-800 μ. στα νοτιοανατολικά βρίσκεται το παλιό εργοστάσιο εμφιάλωσης νερού. Περίπου 1,500 μ. στα νοτιοανατολικά βρίσκεται επίσης ένας παράνομος χώρος εγκατελεσιμένων οχημάτων κύκλου ζωής. Για την παράνομη κατασκευή και εκ των υστέρων νομιμοποίηση νέου εργοστασίου εμφιάλωσης νερού σχετική είναι η Έκθεση της Επιτροπής Διοικήσεως και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, ημερομηνίας 25.09.2003, με αριθμό παραπόνου 1480/2002, ενώ για την αποκατάσταση του παράνομου χώρου εγκαταλελειμένων οχημάτων κύκλου ζωής εκκρεμεί Απόφαση Επαρχιακού Δικαστηρίου Λεμεσού, ημερομηνίας 11.04.2016, στην υπόθεση 5214/14. Πέραν των πιο πάνω σημαντικών συσσωρευτικών επιπτώσεων, σε συνδυασμό με άλλα έργα που χωροθετούνται στην ίδια περιοχή, τυχόν υλοποίηση του προτεινόμενου έργου αναμένεται να επιφέρει σημαντικές έμμεσες επιπτώσεις, λόγω της εγγραφής του μη-εγγεγραμμένου, υφιστάμενου χωματόδρομου στο δημόσιο οδικό δίκτυο, με τη διαδικασία της εξασφάλισης συγκαταθέσεων για δωρεάν παραχώρηση. Τυχόν εγγραφή στο δημόσιο οδικό δίκτυο συνεπάγεται τη διασφάλιση πρόσβασης/προσπελασιμότητας στα παρακείμενα τεμάχια και τη συνεπακόλουθη παραχώρηση αναπτυξιακών δικαιωμάτων εντός Πολεοδομικών Ζωνών Προστασίας Ζ3 και Ζ3-ΠΤ.

15. Πέραν των έμμεσων επιπτώσεων, λόγω της εγγραφής του μη-εγγεγραμμένου, υφιστάμενου χωματόδρομου στο δημόσιο οδικό δίκτυο, υποεκτιμώνται οι άμεσες επιπτώσεις που αναμένεται να επιφέρει η αναβάθμιση και η διαπλάτυνση του υφιστάμενου αγροτικού δρόμου στα 7 μ., καθότι οι χωματοουργικές εργασίες που απαιτούνται (εκχέρωση, εκσκαφές και επιχωματώσεις) θα είναι πολύ μεγάλες και θα επιφέρουν σημαντικά αρνητικές επιπτώσεις στα ενδιαιτήματα της περιοχής και στο φυσικό τοπίο, κυρίως λόγω της ιδιαίτερης γεωμορφολογίας και τις πολύ έντονες κλίσεις του εδάφους που υφίστανται στην περιοχή.
16. Με βάση όλα τα πιο πάνω, τοποθετούμαι αρνητικά όσον αφορά το ενδεχόμενο έκδοσης περιβαλλοντικής έγκρισης για την ανέγερση εκκλησίας, καθώς και την αναβάθμιση και διαπλάτυνση του υφιστάμενου, μη-εγγεγραμμένου αγροτικού δρόμου, και εισηγούμαι την απόρριψη του προτεινόμενου έργου, καθότι αναμένεται να επιφέρει σοβαρές, αρνητικές και μη αναστρέψιμες επιπτώσεις, τόσο άμεσες όσο και έμμεσες και συσσωρευτικές. Επιπλέον, τυχόν περιβαλλοντική έγκριση και πολεοδομική αδειοδότηση του προτεινόμενου έργου θα συνιστούσε εκ των υστέρων νομιμοποίηση σοβαρών, παράνομων και αυθαίρετων επεμβάσεων, εντός καθορισμένων περιοχών του Δικτύου Natura 2000. Ως εκ τούτου, εισηγούμαι την εξεύρεση εναλλακτικής περιοχής χωροθέτησης της εκκλησίας, εντός ή/και πλησίον των καθορισμένων ορίων ανάπτυξης της κοινότητας Αγρού στην επαρχία Λεμεσού, καθώς και τη λήψη και εφαρμογή κατάλληλων μέτρων αποκατάστασης της περιβαλλοντικής ζημιάς που έχει ήδη προκληθεί στην περιοχή χωροθέτησης του προτεινόμενου έργου, λόγω της εκτέλεσης παράνομων και αυθαίρετων επεμβάσεων.

Όπως πάντοτε, παραμένουμε στη διάθεση σας για περαιτέρω πληροφορίες ή/και διευκρινίσεις.

Με εκτίμηση,

Κλείτος Παπαστυλιανού
Επιστημονικός & Διοικητικός Λειτουργός
Ομοσπονδία Περιβαλλοντικών Οργανώσεων Κύπρου

Πτηνολογικός
Σύνδεσμος

Προς

κ. Κώστα Χατζηπαναγιώτου
Διευθυντή - Τμήμα Περιβάλλοντος
chadjipanayiotou@environment.moa.gov.cy

Κοινοποίηση

κα. Έλενα Στυλιανοπούλου
Ανώτερη Λειτουργό Περιβάλλοντος - Τμήμα Περιβάλλοντος
estylianopoulou@environment.moa.gov.cy
κα. Ειρήνη Κωνσταντίνου
Ανώτερη Λειτουργό Περιβάλλοντος - Τμήμα Περιβάλλοντος
iconstantinou@environment.moa.gov.cy

Με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο

Λευκωσία, 18 Ιουνίου 2021

Αγαπητέ κ. Χατζηπαναγιώτου

Θέμα: Τελικές απόψεις για την εξέταση Δέουσας Εκτίμησης για την ανέγερση εκκλησίας και την εγγραφή, διαπλάτυνση και αναβάθμιση μέρους υφιστάμενου οδικού στις περιοχές του Δικτύου Natura 2000 Μαδαρής-Παπούτσας στον Αγρό

Αναφορικά με το πιο πάνω θέμα, και σε συνέχεια της πιο πρόσφατης συνάντησης της ad hoc Επιτροπής για την Ειδική Οικολογική Αξιολόγηση που έγινε στις 8 Απριλίου 2021 και της αποστολής επιπρόσθετων σημαντικών πληροφοριών από την Υπηρεσία Θήρας και Πανίδας, επικοινωνώ μαζί σας για να καταθέσω γραπτώς τις απόψεις μου.

Υπό το φως της νέας πληροφορίας, ότι σε απόσταση περίπου 400 μέτρων και σε απόσταση περίπου 150 μέτρων από το προτεινόμενο έργο βρίσκεται χώρος φωλιάσματος και χώρος κουρνιάσματος (αντίστοιχα) του είδους *Buteo rufinus*, τροποποιώ την άποψή μου για το εν λόγω έργο σε επίπεδο Δέουσας Εκτίμησης από την προηγούμενη μου τοποθέτηση (με ημερομηνία 2 Οκτωβρίου 2019, επισυνάπτεται για εύκολη αναφορά). Επίσης σημαντική πληροφορία είναι ότι ο άμεσος χώρος του έργου είναι χώρος τροφοληψίας και διασποράς τόσο για το είδος *Buteo rufinus* όσο και για το *Aquila fasciata*.

Τα είδη *Buteo rufinus* και *Aquila fasciata* αποτελούν είδη χαρακτηρισμού της Ζώνης Ειδικής Προστασίας «Βουνοκορφές Μαδαρής-Παπούτσας». Σύμφωνα με το Διαχειριστικό Σχέδιο της ΖΕΠ το είδος *Buteo rufinus* απαιτεί μια ζώνη 'μη-ενόχλησης' με ακτίνα 2 χιλιομέτρων από τη φωλιά του για να αποσοβηθεί ο κίνδυνος εγκατάλειψης. Η διατήρηση της ΖΕΠ σε ευνοϊκό καθεστώς διατήρησης, μέσω της κατάλληλης προστασίας και διαχείρισης των ενδιαιτημάτων των ειδών χαρακτηρισμού συμπεριλαμβανομένων των *Aquila fasciata* και *Buteo rufinus* αποτελεί στόχο διατήρησης της περιοχής. Επομένως με βάση τα πιο πάνω, είμαι αρνητικός προς την αδειοδότηση του έργου ανέγερσης εκκλησίας και εγγραφής, διαπλάτυνσης και αναβάθμισης μέρους του υφιστάμενου οδικού δικτύου στον Αγρό.

Σε επίπεδο εκτίμησης επιπτώσεων στο περιβάλλον, οι θέσεις μου παραμένουν οι ίδιες όπως στην προηγούμενη μου επιστολή.

Είμαι στη διάθεση σας για περαιτέρω διευκρινήσεις και συζήτηση του θέματος.

Με εκτίμηση,

Δρ. Μάρτιν Χέλλικαρ

2.15.004 006 001

106266

ΕΣΤ/ΔΕΣΠ

163

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Αρ. Φακ.: 2.10.002.03/8
Τηλ.: 22805532
Τέλεφαξ : 22805542
E-mail: nicolaouharis@cytanet.com.cy

ΤΜΗΜΑ ΔΑΣΩΝ
1414 ΛΕΥΚΩΣΙΑ

30/7/21

Αρ. 163

Δ2/4/8

4.3.21

ΜΠΑΡ

22 Ιουλίου, 2021

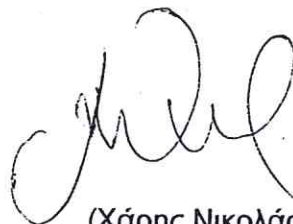
Διευθυντή Τμήματος Περιβάλλοντος

Ανέγερση εκκλησίας, διαπλάτυνση και αναβάθμιση υφιστάμενου οδικού δικτύου στις περιοχές του δικτύου Natura 2000 Ζώνη Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) «CY20000 15-Βουνοκορφές Μαδαρής-Παπούτσας» και Ειδική Ζώνη Διατήρησης (ΕΖΔ) «CY20 00005 Μαδαρή-Παπούτσα», σύμφωνα με τα Άρθρα 6(3) & 6(4) της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ εντός των διοικητικών ορίων της κοινότητας Αγρού.

Αναφέρομαι στο πιο πάνω θέμα και στις σχετικές συνεδρίες της Ad-hoc επιτροπής κατά τις οποίες έχει ζητηθεί από τα μέλη της επιτροπής να τοποθετηθούν γραπτώς και σας αποστέλλω τις απόψεις του Τμήματος Δασών όπως αυτές προέκυψαν μετά από επιτόπια επίσκεψη στην περιοχή στις 8 Ιουλίου 2021:

- I. Κατά την επιτόπια επίσκεψη δεν έχει εντοπιστεί φωλιά του είδους *Buteo rufinus* τουλάχιστον σε απόσταση λιγότερη των 400 m από τον χώρο του προτεινόμενου έργου. Παρόλα αυτά, έχει καταγραφεί τουλάχιστον ένα άτομο να πετά στην περιοχή κατά την διάρκεια της επίσκεψης μας στον χώρο.
- II. Ακόμα και αν στο παρελθόν υπήρχε φωλιά μέχρι και την απόσταση των 400 m, αυτό δεν αποτελεί αρνητικό παράγοντα για την όποια ανάπτυξη, αφού η εμπειρία στην Κύπρο έχει αποδείξει ότι το *B. rufinus* αποτελεί είδος που μπορεί να φωλιάσει σχετικά κοντά σε ανθρώπινες αναπτύξεις ή δραστηριότητες με απόλυτη επιτυχία.
- III. Το κυριότερο πρόβλημα φαίνεται να προκύπτει από τη διαπλάτυνση και αναβάθμιση του δρόμου που θα οδηγεί στο σημείο του έργου αφού αυτό χωροθετείται στην βουνοπλαγιά, περίπου 250 m ψηλότερα από τον υφιστάμενο κύριο ασφαλτικό δρόμο. Για να καθησυχαστούν τυχόν ανησυχίες για όχληση του είδους, αλλά και της δεδομένης διατάραξης του τοπίου από τα έργα διαπλάτυνσης και αναβάθμισης του

δρόμου που θα οδηγεί στο έργο, προτείνουμε όπως μελετηθεί το ενδεχόμενο το έργο να χωροθετηθεί περίπου 100 m χαμηλότερα από τον προτεινόμενο χώρο, σε σημείο που να εφάπτεται σχεδόν με τον υφιστάμενο κύριο ασφάλτινο δρόμο. Με αυτό τον τρόπο θα αποφευχθούν οι πολλές και έντονες χωματουργικές εργασίες ενώ η οπτική όχληση θα μειωθεί σε μεγάλο βαθμό σε ένα κατά τα άλλα φυσικό τοπίο.

(Χάρης Νικολάου)
για Διευθυντή Τμήματος Δασών

58

ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ ΚΥΠΡΟΥ (ΜΚΟ)

Γεωργίου Σεφέρη 4B, 1076 Λευκωσία | Τ.Θ. 28539, 2080 Λευκωσία | Τηλέφωνο: +357 22 313750 & 22 879240
Τηλεομοιότυπο: 22 879241 | Ηλεκτρονική διεύθυνση: info@opok.org.cy | Ιστοσελίδα: www.oikologoi.cy

Επείγον – Με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο

Πέμπτη, 30 Σεπτεμβρίου 2021

Προς:

Διευθυντή Τμήματος Περιβάλλοντος

Κοινοποίηση:

Προϊστάμενη Τομέα Προστασίας και Διαχείρισης της Φύσης και Βιοποικιλότητας, Τμήμα Περιβάλλοντος
Προϊστάμενη Τομέα Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων, Τμήμα Περιβάλλοντος
Μέλη Ad-hoc Επιτροπής για την Ειδική Οικολογική Αξιολόγηση

Αγαπητέ κ. Χατζηπαναγιώτου,

Θέμα: Συνεδρία της Ad-hoc Επιτροπής για την Ειδική Οικολογική Αξιολόγηση, η οποία έγινε στις 16.09.2021, στα πλαίσια του περί της Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από Ορισμένα Έργα Νόμου του 2018 έως 2021, για την εφαρμογή του άρθρου 16 του περί Προστασίας και Διαχείρισης της Φύσης και της Άγριας Ζωής Νόμου του 2003 έως 2015 – Συνέχιση συζήτησης για την Μελέτη Εκτίμησης Επιπτώσεων από την ανέγερση εκκλησίας στις περιοχές του Δικτύου Natura 2000 Ζώνη Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ CY2000015) Βουνοκορφές Μαδαρής – Παπούτσας και Ειδική Ζώνη Διατήρησης (ΕΖΔ CY2000005) Μαδαρή – Παπούτσα

Αναφορικά με το πιο πάνω θέμα, επιθυμώ να σημειώσω τα ακόλουθα:

1. Η νέα πρόταση χωροθέτησης της εκκλησίας στο νοτιοδυτικό τμήμα του τεμαχίου 663, φύλλο/σχέδιο 38/49, δεν αλλάζει τα δεδομένα όσον αφορά την ειδική οικολογική αξιολόγηση (δέουσα εκτίμηση επιπτώσεων) από την ανέγερση του προτεινόμενου έργου. Αντιθέτως, οι απόψεις και θέσεις της Ομοσπονδίας Περιβαλλοντικών Οργανώσεων Κύπρου, όπως παρατίθενται σε προηγούμενη σχετική επιστολή μας, ημερομηνίας 17.06.2021, η οποία απεστάλη σε συνέχεια της συνεδρίας της Ad-hoc Επιτροπής για την Ειδική Οικολογική Αξιολόγηση που έγινε στις 08.04.2021, εξακολουθούν να ισχύουν (η εν λόγω επιστολή επισυνάπτεται για εύκολη αναφορά).
2. Ειδικότερα, η επαναχωροθέτηση της εκκλησίας σε απόσταση περίπου 200 μέτρα νοτιοδυτικά δεν διαφοροποιεί τις επιπτώσεις που αναμένεται να επιφέρει στα είδη χαρακτηρισμού της περιοχής ΖΕΠ (CY2000015) Βουνοκορφές Μαδαρής – Παπούτσας.
3. Όσον αφορά το Διπλογέρακο (*Buteo rufinus*) η νέα πρόταση χωροθέτησης της εκκλησίας απέχει περίπου 600 και 350 μέτρα αντίστοιχα από θέση φωλεοποίησης και χώρο κουρνιάσματος του είδους, αντίστοιχα, σε σύγκριση με τα 400 και 150 μέτρα, όπως ίσχυε με την αμέσως προηγούμενη πρόταση χωροθέτησης της εκκλησίας. Οι αποστάσεις αυτές σε καμία περίπτωση δεν μπορούν να θεωρηθούν ικανοποιητικές για την προστασία του συγκεκριμένου είδους. Με βάση το «Διαχειριστικό Σχέδιο για την Περιοχή ΖΕΠ Βουνοκορφές Μαδαρής – Παπούτσας» (Σεπτέμβριος 2016, σελ. 24-25 και 34-35), στην περιοχή ΖΕΠ Βουνοκορφές Μαδαρής – Παπούτσας φωλιάζουν 3-5 ζευγάρια του είδους. Η Ευνοϊκή Τιμή Αναφορά (ETA) για το είδος στην περιοχή ΖΕΠ Βουνοκορφές Μαδαρής – Παπούτσας ορίστηκε στα 5 ζευγάρια και στην Κύπρο στα 75 ζευγάρια. Σημειώνεται ότι πρόκειται για χωροκρατικό είδος κατά την περίοδο αναπαραγωγής και ευαίσθητο στην όχληση / διατάραξη κοντά στον χώρο φωλεοποίησης του, με κίνδυνο εγκατάλειψης. Το είδος απαιτεί μια ζώνη μη-ενόχλησης με ακτίνα 2 χλμ από τη φωλιά του για να

«Να αγαπιάς την εθνή. Να λες: Εγώ μονάχος μου έχω χρέος να σώσω τη γης. Άμα δε σωθεί εγώ θα φταίω». Ν. Καζαντζάκης, Ασκητική

57

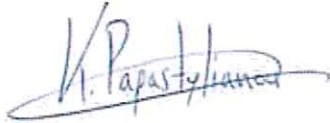
αποσοβηθεί ο κίνδυνος εγκατάλειψης. Με βάση τα πιο πάνω στοιχεία, το προτεινόμενο έργο αναμένεται να επιφέρει σοβαρές, αρνητικές και μη αναστρέψιμες επιπτώσεις στο είδος χαρακτηρισμού Διπλογέρακο (*Buteo rufinus*) και τους στόχους διατήρησής του.

4. Όσον αφορά τον Σπιζαετό (*Aquila fasciata*), η νέα πρόταση χωροθέτησης της εκκλησίας εξακολουθεί να εμπίπτει σε περιοχή διασποράς και τροφοληψίας του είδους, όπως προκύπτει από στοιχεία της Υπηρεσίας Θήρας και Πανίδας και συγκεκριμένα από παρακολούθηση με τη χρήση πομπών. Με βάση το «Διαχειριστικό Σχέδιο για την Περιοχή ΖΕΠ Βουνοκορφές Μαδαρής – Παπούτσας» (Σεπτέμβριος 2016, σελ. 23-24 και 34), στην περιοχή ΖΕΠ Βουνοκορφές Μαδαρής – Παπούτσας φωλιάζουν 2-4 ζευγάρια του είδους. Η Ευνοϊκή Τιμή Αναφορά (ΕΤΑ) για το είδος στην περιοχή ΖΕΠ Βουνοκορφές Μαδαρής – Παπούτσας ορίστηκε στα 4 ζευγάρια και στην Κύπρο στα 45 ζευγάρια. Επιπλέον, με βάση τις διατάξεις των περί Προστασίας και Διαχείρισης Άγριων Πτηνών και Θηραμάτων Νόμων του 2003 έως 2020 (Άρθρα 2 και 63 και Παράρτημα ΙΧ), ο Σπιζαετός (*Aquila fasciata*) συγκαταλέγεται στα είδη άγριων πτηνών υψτό απειλή, δηλαδή τα είδη πτηνοπανίδας που απειλούνται άμεσα με αφανισμό και συνεπώς απαγορεύεται οποιαδήποτε ανάπτυξη ή δραστηριότητα ή υποβάθμιση περιοχών που καλύπτουν χώρους του βιολογικού τους κύκλου και μπορεί να επιδράσουν αρνητικά στους πληθυσμούς τους. Σύμφωνα με το «Σχέδιο Παρακολούθησης για το είδος Σπιζαετός (*Aquila fasciata*)», στις σημαντικότερες απειλές περιλαμβάνεται η απώλεια ενδιαίτημάτων και οι αλλαγές στις χρήσεις γης στο ευρύτερο περιβάλλον αναπαραγωγής και διασποράς του είδους, η ενόχληση κατά την περίοδο αναπαραγωγής γύρω ή κοντά (σε απόσταση μικρότερη των 2 χιλιομέτρων) από ενεργή φωλιά, η ενόχληση καθόλη τη διάρκεια του χρόνου σε χωροκράτειες και σημεία κουρνιάσματος, καθώς και η επέκταση οικισμών ή/και υποδομών (περιλαμβανομένου του οδικού δικτύου), εκτός ορίου ανάπτυξης και εντός περιοχών προστασίας (βλ. 1.3. Απειλές για το είδος, σελ. 10-11). Επιπλέον, σύμφωνα με το Έργο «LIFE Bonelli eastMed – Διαχείριση και Διατήρηση των Πληθυσμών του Σπιζαετού στην Ανατολική Μεσόγειο» (LIFE 17 NAT/GR/000514), στις σημαντικότερες απειλές για το συγκεκριμένο είδος, μεταξύ άλλων, περιλαμβάνεται η έντονη όχληση, τόσο στα ενδιαίτηματα τροφοληψίας, όσο και κοντά στις θέσεις αναπαραγωγής, από παράγοντες όπως η επέκταση των οικισμών και του οδικού δικτύου, καθώς και οι δραστηριότητες αναψυχής, οι οποίες επηρεάζουν αρνητικά την αναπαραγωγική επιτυχία και ενδέχεται να οδηγούν και σε εγκατάλειψη επικρατειών. Με βάση τα πιο πάνω στοιχεία, το προτεινόμενο έργο αναμένεται να επιφέρει σοβαρές, αρνητικές και μη αναστρέψιμες επιπτώσεις στο είδος χαρακτηρισμού Σπιζαετός (*Aquila fasciata*) και τους στόχους διατήρησής του.
5. Επιπρόσθετα, πέραν των όσων αναφέρονται στις παραγράφους 4 έως 9, καθώς και των όσων απεικονίζονται στις δορυφορικές λήψεις (Google Earth Views) της περιοχής χωροθέτησης του οδικού δικτύου και της εκκλησίας (δορυφορικές λήψεις ημερομηνίας 15.07.2017 και 03.04.2018, σελ. 3, προηγούμενης επιστολής, ημερομηνίας 17.06.2021), σημειώνεται ότι οι παράνομες και αυθαίρετες επεμβάσεις, που φαίνεται να πραγματοποιήθηκαν μεταξύ Ιουλίου 2017 και Απριλίου 2018, στο τεμάχιο 663, φύλλο/σχέδιο 38/49, πλέον εμφανίζονται και στην Γεωπύλη Inspire του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας. Για σκοπούς τεκμηρίωσης των πιο πάνω και των όσων ανέφερα κατά τη συνέχιση της συζήτησης του θέματος στη συνεδρία της Ad-hoc Επιτροπής για την Ειδική Οικολογική Αξιολόγηση, που έγινε στις 16.09.2021, επισυνάπτεται σχετική ορθοφωτογραφία του 2013 και αντίστοιχη δορυφορική εικόνα του 2021 (Πηγή: Γεωπύλη Inspire, Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, Υπουργείο Εσωτερικών, Κυπριακή Δημοκρατία).
6. Με βάση όλα τα πιο πάνω, τοποθετούμαι αρνητικά όσον αφορά το ενδεχόμενο έκδοσης περιβαλλοντικής έγκρισης για την ανέγερση εκκλησίας, καθώς και την αναβάθμιση και διαπλάτυνση του υφιστάμενου, μη-εγγεγραμμένου αγροτικού δρόμου, και εισηγούμαι την απόρριψη του προτεινόμενου έργου, καθότι αναμένεται να επιφέρει σοβαρές, αρνητικές και μη αναστρέψιμες επιπτώσεις, τόσο άμεσες όσο και έμμεσες και συσσωρευτικές. Επιπλέον, τυχόν περιβαλλοντική έγκριση και πολεοδομική αδειοδότηση του προτεινόμενου έργου θα συνιστούσε εκ των υστέρων νομιμοποίηση σοβαρών, παράνομων και αυθαίρετων επεμβάσεων, εντός των προστατευόμενων περιοχών του Δικτύου Natura 2000 ΖΕΠ Βουνοκορφές Μαδαρής – Παπούτσας και ΕΖΔ Μαδαρή – Παπούτσα. Ως εκ τούτου, εισηγούμαι την εξεύρεση εναλλακτικής περιοχής χωροθέτησης της εκκλησίας, εντός ή/και πλησίον των καθορισμένων

ορίων ανάπτυξης της κοινότητας Αγρού, καθώς και τη λήψη και εφαρμογή κατάλληλων μέτρων αποκατάστασης της περιβαλλοντικής ζημιάς που έχει ήδη προκληθεί στην περιοχή χωροθέτησης του προτεινόμενου έργου, λόγω της εκτέλεσης παράνομων και αυθαίρετων επεμβάσεων.

Όπως πάντοτε, παραμένω στη διάθεση σας για περαιτέρω πληροφορίες ή/και διευκρινίσεις.

Με εκτίμηση,

Κλείτος Παπαστυλιανού
Επιστημονικός & Διοικητικός Λειτουργός
Ομοσπονδία Περιβαλλοντικών Οργανώσεων Κύπρου

Ορθοφωτογραφία 2013. Πηγή: Γεωπύλη Inspire, Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, Υπουργείο Εσωτερικών, Κυπριακή Δημοκρατία.

«Να αναπιάς την ευθύνη. Να λες: Εγώ μονάχος μου έχω χρέος να σώσω τη νησ. Άμα δε σωθεί ενώ θα φταίω». Ν. Καζαντζάκης, *Ασκητική*

Δορυφορική Λήψη 2021. Πηγή: Γεωπύλη Inspire, Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, Υπουργείο Εσωτερικών, Κυπριακή Δημοκρατία.

«Να αναπαύς την ευθύνη. Να λες: Εγώ μονάχος μου έχω χρέος να σώσω τη γη. Άμα δε σωθεί ενώ θα φταίω». Ν. Καζαντζάκης, *Ασκητική*.

ΚΥΠΡΙΑΚΗ

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ – Τελικές Απόψεις Μελών Ad-hoc Επιτροπής

02.15.004.016.001

Φακ./Ref.: Τ.Θ. 16.05.011/5
Τηλ./Tel.: 00357 22867786
Φαξ./Fax: 00357 22867780
E-mail: wildlife.thira@cytanet.com.cy
Web Site: www.cypruswildlife.gov.cy

ΕΡΗΜΗ/Ιωάννα
COPY

ΕΞΕΥ/ΔΕΟΥΣΑ
9:00
Προκατάσταση
Συνθεση

ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΘΗΡΑΣ
ΚΑΙ ΠΑΝΙΔΑΣ

117593

15.4.2022

Διευθυντή Τμήματος Περιβάλλοντος

15.4.2022
117593
15/4/22

Θέμα: ΠΕΕΠ και Δέουσα Εκτίμηση για την ανέγερση εκκλησίας και διαπλάτυνση και
εγγραφή οδικού δικτύου στην περιοχή Αγρού (ΛΕΜ/435/2017)
εντός περιοχής δικτύου Natura 2000

15.5.22
117593

Αναφορικά με το πιο πάνω θέμα και σε συνέχεια του περιεχομένου σχετικών επιστολών μας ημερομηνίας 9.9.2019 και 27.9.2021, καθώς και της από κοινού επιτόπιας επίσκεψης στις 7.4.2022 στον προτεινόμενο χώρο του έργου, επισυνάπτεται αντίγραφο επίσημου εγγράφου του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας. Το σχετικό έγγραφο περιλαμβάνει το καθεστώς ιδιοκτησίας του τεμαχίου με αριθμό 1687 (Φ/Σχ 38/49), και το οποίο εφάπτεται σε υφιστάμενο εγγεγραμμένο οδικό δίκτυο.

ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΘΗΡΑΣ ΚΑΙ ΠΑΝΙΔΑΣ
(Πάντελης Χαλκηνέφου)
Προϊστάμενος Υπηρεσίας
Θήρας & Πανίδας
*

Η έκδοση
ετοιμάστηκε
P. Α. Τ.

ΤΜΗΜΑ ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ ΚΑΙ ΧΩΡΟΜΕΤΡΙΑΣ

ΕΠΑΡΧΙΑΚΟ ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ
ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ

13/04/2022

ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟ ΕΡΕΥΝΑΣ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ
ΓΙΑ ΕΝΑ ΑΚΙΝΗΤΟ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΥ ΙΔΙΟΚΤΗΤΗ

Αριθμός Αιτήσεως 1/ΠΕΡ/3739/2022

Αιτητής: ΤΜΗΜΑ ΘΗΡΑΣ

Διεύθυνση:

Διακριτικός Αρ.:

Τύπος F. 17:

Ημερομηνία: 13/04/2022

Έρευνα για τους εγγεγραμμένους ιδιοκτήτες σύμφωνα με την αίτηση.

Αρ.Εγγραφής	Γεωγρ.Περιοχή Τοποθεσία/Διεύθυνση	Τμήμα φύλλο	Σχέδιο	Τεμάχιο	Είδος	Ακινήτου	Εμβαδό τ.μ.	Αξία Γεν.Εκτίμησης 01/01/2013 01/01/2018
0/10472	ΛΕΜΕΣΟΣ ΑΓΡΟΣ ΚΑΜΑΡΑ	0	38	49	1687	ΧΩΡΑΦΙ ΑΜΠΕΛΙ ΕΛΙΕΣ : 1 ΑΜΥΓΔΑΛΙΕΣ : 2	1.0433	€40.200,00 €50.100,00

Διακριτικός Αρ.

5366000004/05/31

Όνομα Ιδιοκτήτη

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΑΓΡΟΥ

Διεύθυνση

ΚΥΡΙΑΚΟΥ ΑΠΕΝΤΟΥ, 1, 4860
ΑΓΡΟΣ, ΛΕΜΕΣΟΣ

Μερίδιο

1/1

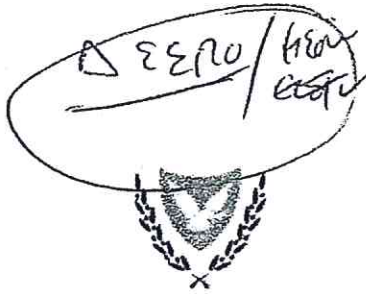
Ημ. Εγγραφής Αρ. φακέλου

29/11/1968 5/A/396/1967

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: * Ιδιοκτησία που δεν φέρει ημερομηνία εγγραφής δεν είναι εγγεγραμμένη.
Κάθε πιστοποιητικό πρέπει να φέρει ημερομηνία, υπογραφή και σφραγίδα.

Σφραγίδα

Για Διευθυντή
Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας

& COOP: ΕΡΗΜΗ/Ν.ΜΟΥΙΟΥ

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

126315
ΛΗΦΘΗΚΕ
15 ΝΟΕ. 2022
ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΤΜΗΜΑ ΔΑΣΩΝ
1414 ΛΕΥΚΩΣΙΑ

Αρ. Φακ.: 2.10.002.01.05/25
Τηλ.: 22805544
Φαξ.: 22805542
Email: ekakouris@fd.moa.gov.cy

Handwritten signature and date: 28/11/22

11 Νοεμβρίου, 2022

Διευθυντή Τμήματος Περιβάλλοντος,

Εκκλησία Αγρού

Handwritten notes: W, 1.12.22, Δ2, 2/12

Handwritten signature: ΜΠΑΠ

Αναφέρομαι στη σχετική με το πιο πάνω θέμα επιστολή σας ημερ. 8/11/2022 και η εισήγηση του Τμήματος Δασών είναι όπως οι πιθανές εναλλακτικές χωροθέτησης του έργου που έχουν προκύψει τεθούν ενώπιον των αιτητών και εφόσον συμφωνούν με νέα χωροθέτηση να προχωρήσουν σε υποβολή επικαιροποιημένου αιτήματος προς την Περιβαλλοντική Αρχή για έγκριση. Λαμβάνοντας υπόψη ότι η χωροθέτηση του έργου σε τεμάχιο που εφάπτεται του υφιστάμενου δρόμου θα μειώσει την αναγκαιότητα δημιουργίας ή αναβάθμισης προσβάσεων, η εκτίμησή μας είναι ότι με αυτή την εναλλακτική το αποτύπωμα του έργου θα είναι μειωμένο.

(Ηρόδοτος Κακούρης)
για Διευθυντή Τμήματος Δασών

Marilena Papastavrou

From: Martin Hellicar <martin.hellicar@birdlifecyprus.org.cy>
Sent: Friday, 11 November 2022 12:11 pm
To: 'Elena Erotokritou'; 'Andreas Demetropoulos'; 'Lefkios Sergides'; panayides.gf@cytanet.com.cy; vpapadopoulos@dfmr.moa.gov.cy; ekakouri@cytanet.com.cy
Cc: dzavrou@environment.moa.gov.cy; info@oikologiafeeo.org; director@dfmr.moa.gov.cy; 'Director'; birdlifecyprus@birdlifecyprus.org.cy; info@terracypria.org; director.thira@cytanet.com.cy; andrecws@gmail.com; 'Eleni Stylianopoulou'; mmarcou@dfmr.moa.gov.cy; info@opok.org.cy; madamidou@environment.moa.gov.cy; 'Μαριλένα Παπασταυρου'
Subject: [WARNING: Sender not verified] FW: Εκκλησία Αγρού - Ad-hoc - 16/09/2021

Αγαπητή Έλενα,

Ευχαριστώ για την αποστολή των πιο κάτω πληροφοριών σχετικά με την ανέγερση εκκλησίας και τη χάραξη οδικού δικτύου στην περιοχή του Δικτύου Natura 2000 Μαδαρής-Παπούτσας στον Αγρό.

Μελετώντας τα νέα στοιχεία που αποστάλθηκαν, θεωρώ ότι με την πρόταση για νέα χωροθέτηση της εκκλησίας σε τεμάχιο που εφάπτεται με εγγεγραμμένο δρόμο θα αποφευχθούν σε σημαντικό βαθμό οι πιθανές αρνητικές επιπτώσεις στα είδη χαρακτηρισμού της περιοχής ΖΕΠ, Δυλογέρακο (*Buteo rufinus*) και Σπιζαετό (*Aquila fasciata*).

Νοούμενου ότι η νέα χωροθέτηση εξακολουθεί να βρίσκεται εντός της περιοχής ΖΕΠ, η πιο πάνω θέση μου προϋποθέτει ότι θα τεθούν όροι για τη λειτουργία της εκκλησίας με την οποία να περιορίζεται η όχληση στα είδη (θέματα φωτισμού, θέματα διεξαγωγής πανήγυρης, συχνότητα λειτουργίας της εκκλησία κλπ.).

Επίσης θεωρώ ότι θα πρέπει να ληφθούν μέτρα για αποκατάσταση του τοπίου στην αρχική χωροθέτηση, όπου έγιναν ήδη σημαντικές μη αδειοδοτημένες επεμβάσεις.

Με εκτίμηση,

Μάρτιν

From: eerotokritou <eerotokritou@environment.moa.gov.cy>
Sent: Tuesday, November 8, 2022 9:34 AM
To: 'Andreas Demetropoulos' <andrecws@logos.cy.net>; 'Martin Hellicar' <martin.hellicar@birdlifecyprus.org.cy>; 'Artemis' <director@terracypria.org>; panayides.gf@cytanet.com.cy; vpapadopoulos@dfmr.moa.gov.cy; ekakouri@cytanet.com.cy
Cc: dzavrou@environment.moa.gov.cy; info@oikologiafeeo.org; director@dfmr.moa.gov.cy; 'Director' <director@fd.moa.gov.cy>; birdlifecyprus@birdlifecyprus.org.cy; info@terracypria.org; director.thira@cytanet.com.cy; andrecws@gmail.com; 'Eleni Stylianopoulou' <estilianopoulou@environment.moa.gov.cy>; mmarcou@dfmr.moa.gov.cy; info@opok.org.cy; madamidou@environment.moa.gov.cy; 'Μαριλένα Παπασταυρου' <mpapastavrou@environment.moa.gov.cy>
Subject: Εκκλησία Αγρού - Ad-hoc - 16/09/2021
Importance: High

Μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου μόνο

Διευθυντή Τμήματος Δασών
Διευθύντρια Τμήματος Αλιείας και Θαλάσσιων Ερευνών
Προϊστάμενο Υπηρεσίας Θήρας και Πανίδας
Πρόεδρο Ομοσπονδίας Περιβαλλοντικών και Οικολογικών Οργανώσεων

Αγαπητοί συνεργάτες

Σε συνέχεια και της τελευταίας συνάντησης της Ad-hoc (12.10.2022) όπου έγινε μια σύντομη ενημέρωση για την ανέγερση της εκκλησίας στον Αγρό και μετά την προφορική σας θετική τοποθέτηση, με βάση τα νέα δεδομένα, σας αποστέλλονται ηλεκτρονικά η τελευταία χωροθέτηση και τα ακόλουθα:

1. Η αρχική πρόταση χωροθέτησης της εκκλησίας #1 όπου η εκκλησία τοποθετήθηκε εντός SAC & SPA με μεγάλο μήκος (φιδίσιο) δρόμου, 18 θέσεις στάθμευσης και κυκλικό κόμβο.
2. Η δεύτερη πρόταση #2 όπου η χωροθέτηση της εκκλησίας παραμένει εντός SAC & SPA με μειωμένο μήκος δρόμου, πολύ λιγότερες θέσεις στάθμευσης και αφαίρεση του κυκλικού κόμβου.
3. Η τρίτη πρόταση #3 όπου η νέα χωροθέτηση της εκκλησίας είναι εντός SPA και με ακόμα πιο μειωμένο μήκος δρόμου.
4. Η τέταρτη πρόταση #4 (σε word που φαίνεται η τοποθέτηση σε google earth σε σχέση και με την περιοχή του Δικτύου Natura 2000) όπου η χωροθέτηση της εκκλησίας προτείνεται εναλλακτικά στο τεμάχιο αρ. 1687 Φύλλο/Σχέδιο 38/49 το οποίο βρίσκεται εντός SPA, αλλά εφάπτεται στο υφιστάμενο εγγεγραμμένο δίκτυο. Η διαθεσιμότητα του εν λόγω τεμαχίου προέκυψε κατόπιν έρευνας ακίνητης ιδιοκτησίας που ζητήθηκε από το Επαρχιακό Κτηματολογικό Γραφείο Λευκωσίας (εκ μέρους της Υπηρεσίας Θήρας και Πανίδας) και ανήκει στον ίδιο ιδιοκτήτη.
5. Η απάντηση του Κτηματολογίου στην ΥΘΠ για τη διαθεσιμότητα του τεμαχίου

Με βάση τα πιο πάνω, παρακαλείστε όπως μας αποστείλετε τις τελικές σας γραπτές σας θέσεις, μέχρι την Δευτέρα, 14/11/2022.

Έλενα Ερωτοκρίτου
για Διευθυντή

ΕΛΕΝΑ ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ | ΑΝΩΤΕΡΗ ΤΕΧΝΙΚΟΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ | ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ | ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ | Γραφεία: Λεωφ. 23ης Οκτωβρίου 20-22, Εγκωμη, 2414, Λευκωσία | Ταχ. Διεύθ.: Τμήμα Περιβάλλοντος, 1498
Λευκωσία | ΤΗΛ. +357 22 408 921 | FAX. +357 22 774 945 | ΙΣΤ. www.moa.gov.cy/environment

ELENA EROTOKRITOU | ENVIRONMENT SENIOR TECHNICIAN | DEPARTMENT OF ENVIRONMENT | MINISTRY OF AGRICULTURE, RURAL
DEVELOPMENT AND ENVIRONMENT | Offices: 20-22 28th Oktovriou Ave., Engomi, 2414, Nicosia, Cyprus | Postal add.: Department of
Environment, 1498 Nicosia, Cyprus | TEL. +357 22 408 921 | FAX. +357 22 774 945 | WEB. www.moa.gov.cy/environment

Marilena Papastavrou

From: info@opok.org.cy
Sent: Sunday, 13 November 2022 10:05 am
To: eerotokritou
Cc: Andreas Demetropoulos; Lefkios Sergides; panayides gf; vrapadopoulos; ekakouri; dzavrou; Ομοσπονδία Περιβαλλοντικών Οργανώσεων; director; Director; birdlifecyprus; Skevi Symeonidou; director thira; andrecws; Eleni Stylianopoulou; mmarcou; madamidou; Μαριλένα Παπασταυρου; Martin Hellicar
Subject: [WARNING: Sender not verified] Re: Εκκλησία Αγρού - Ad-hoc - 16/09/2021

CAUTION: THIS EMAIL ORIGINATED FROM OUTSIDE OF THE ORGANIZATION. DO NOT CLICK LINKS OR OPEN ATTACHMENTS UNLESS YOU RECOGNIZE THE SENDER AND KNOW THE CONTENT IS SAFE.

Αγαπητή Έλενα,

Σας ευχαριστούμε με τη σειρά μας για την αποστολή των πληροφοριών σχετικά με την ανέγερση εκκλησίας και την χάραξη δρόμου, στην κοινότητα Αγρού της επαρχίας Λεμεσού, εντός ή/και πλησίον των περιοχών ΕΖΔ Μαδαρή – Παπούτσα ή/και ΖΕΠ Βουνοκορφές Μαδαρής – Παπούτσας.

Λαμβάνοντας υπόψη προηγούμενες σχετικές τοποθετήσεις μας για το θέμα, ημερομηνίας 17.06.2021 και 30.09.2021, καθώς και τα νέα στοιχεία που μας έχετε αποστείλει, θεωρούμε ότι με τη νέα πρόταση χωροθέτησης της εκκλησίας σε τεμάχιο που εφάπτεται με υφιστάμενο εγγεγραμμένο δρόμο θα αποφευχθεί η ανάγκη χάραξης νέου οδικού δικτύου. Επιπλέον, θα αποφευχθούν οι δυνητικά σημαντικές και αρνητικές επιπτώσεις στα είδη χαρακτηρισμού της περιοχής ΖΕΠ, Διπλογέρακο (*Buteo rufinus*) και Σπιζαετός (*Aquila fasciata*), τα οποία χρησιμοποιούν την περιοχή για σκοπούς αναπαραγωγής, τροφοληψίας και διασποράς.

Δεδομένου ότι η νέα πρόταση χωροθέτησης εξακολουθεί να εμπίπτει εντός της περιοχής ΖΕΠ, θεωρούμε ότι θα πρέπει να τεθούν επαρκείς και ουσιώδεις όροι για την κατασκευή και λειτουργία της εκκλησίας, με βάση τους οποίους να περιορίζεται η όχληση στα είδη (θέματα πυρασφάλειας και τοπιοτέχνησης, φωτισμού και θορύβου, διεξαγωγής πανήγυρης και συχνότητας λειτουργίας, επάρκειας χώρων στάθμευσης, κλπ.).

Καταλήγοντας, σημειώνουμε την ανάγκη λήψης και εφαρμογής μέτρων αποκατάστασης της περιβαλλοντικής ζημιάς που έχει ήδη προκληθεί στην αρχική περιοχή χωροθέτησης του προτεινόμενου έργου, λόγω της διενέργειας σοβαρών και εκτεταμένων επεμβάσεων, χωρίς περιβαλλοντική έγκριση.

Όπως πάντοτε, παραμένουμε στη διάθεση σας για περαιτέρω πληροφορίες ή/και διευκρινίσεις.

Με εκτίμηση,
Κλείτος Παπαστυλιανού
Επιστημονικός & Διοικητικός Λειτουργός
Ομοσπονδία Περιβαλλοντικών Οργανώσεων Κύπρου

ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ ΚΥΠΡΟΥ (ΟΠΟΚ ΜΚΟ)

Οδός Γεωργίου Σεφέρη 4B, 1076 Λευκωσία | Τ.Θ. 28539, 2080 Λευκωσία
Τηλέφωνο: +357 22313750 & +357 22879240 | Τηλεομοιότυπο: +357 22879241
Ηλεκτρονική διεύθυνση: info@opok.org.cy | Ιστοσελίδα: www.opok.org.cy
Ακολουθήστε μας στο [Facebook](#)

FEDERATION OF ENVIRONMENTAL ORGANISATIONS IN CYPRUS (FEOC NGOS)

4B Georgiou Seferi Street, 1076 Nicosia | P.O. Box 28539, 2080 Nicosia
Telephone: +357 22313750 & +357 22879240 | Fax: +357 22879241
Email: info@opok.org.cy | Website: www.opok.org.cy
Follow us on [Facebook](#)

From: "Martin Hellicar" <martin.hellicar@birdlifecyprus.org.cy>
To: "Elena Erotokritou" <eerotokritou@environment.moa.gov.cy>, "Andreas Demetropoulos"

<andrecws@logos.cy.net>, "Lefkios Sergides" <director@terracypria.org>, "panayides gf" <panayides.gf@cytanet.com.cy>, "vpapadopoulos" <vpapadopoulos@dfmr.moa.gov.cy>, "ekakouri" <ekakouri@cytanet.com.cy>
Cc: "dzavrou" <dzavrou@environment.moa.gov.cy>, "Όμοσπονδία Περιβαλλοντικών Οργανώσεων" <info@oikologiafeeo.org>, "director" <director@dfmr.moa.gov.cy>, "Director" <director@fd.moa.gov.cy>, "birdlifecyprus" <birdlifecyprus@birdlifecyprus.org.cy>, "Skevi Symeonidou" <info@terracypria.org>; "director thira" <director.thira@cytanet.com.cy>, "andrecws" <andrecws@gmail.com>, "Eleni Stylianopoulou" <estilianopoulou@environment.moa.gov.cy>, "mmarcou" <mmarcou@dfmr.moa.gov.cy>, "info" <info@opok.org.cy>, "madamidou" <madamidou@environment.moa.gov.cy>, "Μαριλένα Παπασταυρου" <mpapastavrou@environment.moa.gov.cy>
Sent: Friday, 11 November, 2022 12:10:41
Subject: FW: Εκκλησία Αγρού - Ad-hoc - 16/09/2021

Αγαπητή Έλενα,

Ευχαριστώ για την αποστολή των πιο κάτω πληροφοριών σχετικά με την ανέγερση εκκλησίας και τη χάραξη οδικού δικτύου στην περιοχή του Δικτύου Natura 2000 Μαδαρής-Παπούτσας στον Αγρό.

Μελετώντας τα νέα στοιχεία που αποστάλθηκαν, θεωρώ ότι με την πρόταση για νέα χωροθέτηση της εκκλησίας σε τεμάχιο που εφάπτεται με εγγεγραμμένο δρόμο θα αποφευχθούν σε σημαντικό βαθμό οι πιθανές αρνητικές επιπτώσεις στα είδη χαρακτηρισμού της περιοχής ΖΕΠ, Διπλογέρακο (*Buteo rufinus*) και Σπιζαετό (*Aquila fasciata*).

Νοούμενου ότι η νέα χωροθέτηση εξακολουθεί να βρίσκεται εντός της περιοχής ΖΕΠ, η πιο πάνω θέση μου προϋποθέτει ότι θα τεθούν όροι για τη λειτουργία της εκκλησίας με την οποία να περιορίζεται η όχληση στα είδη (θέματα φωτισμού, θέματα διεξαγωγής πανήγυρης, συχνότητα λειτουργίας της εκκλησία κλπ.).

Επίσης θεωρώ ότι θα πρέπει να ληφθούν μέτρα για αποκατάσταση του τοπίου στην αρχική χωροθέτηση, όπου έγιναν ήδη σημαντικές μη αδειοδοτημένες επεμβάσεις.

Με εκτίμηση,

Μάρτιν

From: eerotokritou <eerotokritou@environment.moa.gov.cy>
Sent: Tuesday, November 8, 2022 9:34 AM
To: 'Andreas Demetropoulos' <andrecws@logos.cy.net>; 'Martin Hellicar' <martin.hellicar@birdlifecyprus.org.cy>; 'Artemis' <director@terracypria.org>; panayides.gf@cytanet.com.cy; vpapadopoulos@dfmr.moa.gov.cy; ekakouri@cytanet.com.cy
Cc: dzavrou@environment.moa.gov.cy; info@oikologiafeeo.org; director@dfmr.moa.gov.cy; 'Director' <director@fd.moa.gov.cy>; birdlifecyprus@birdlifecyprus.org.cy; info@terracypria.org; director.thira@cytanet.com.cy; andrecws@gmail.com; 'Eleni Stylianopoulou' <estilianopoulou@environment.moa.gov.cy>; mmarcou@dfmr.moa.gov.cy; info@opok.org.cy; madamidou@environment.moa.gov.cy; 'Μαριλένα Παπασταυρου' <mpapastavrou@environment.moa.gov.cy>
Subject: Εκκλησία Αγρού - Ad-hoc - 16/09/2021
Importance: High

Μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου μόνο

Διευθυντή Τμήματος Δασών
Διευθύντρια Τμήματος Αλιείας και Θαλάσσιων Ερευνών
Προϊστάμενο Υπηρεσίας Θήρας και Πανίδας
Πρόεδρο Όμοσπονδίας Περιβαλλοντικών και Οικολογικών Οργανώσεων
Διευθυντή Κυτ. Ιδρύματος Προστασίας του Περιβάλλοντος (Terra Cypria)
Διευθυντή Πτηνολογικού Συνδέσμου Κύπρου

Αγαπητοί συνεργάτες

Σε συνέχεια και της τελευταίας συνάντησης της Ad-hoc (12.10.2022) όπου έγινε μια σύντομη ενημέρωση για την ανέγερση της εκκλησίας στον Αγρό και μετά την προφορική σας θετική τοποθέτηση, με βάση τα νέα δεδομένα, σας αποστέλλονται ηλεκτρονικά η τελευταία χωροθέτηση και τα ακόλουθα:

1. Η αρχική πρόταση χωροθέτησης της εκκλησίας #1 όπου η εκκλησία τοποθετήθηκε εντός SAC & SPA με μεγάλο μήκος (φιδίσιου) δρόμου, 18 θέσεις στάθμευσης και κυκλικό κόμβο.
2. Η δεύτερη πρόταση #2 όπου η χωροθέτηση της εκκλησίας παραμένει εντός SAC & SPA με μειωμένο μήκος δρόμου, πολύ λιγότερες θέσεις στάθμευσης και αφαίρεση του κυκλικού κόμβου.
3. Η τρίτη πρόταση #3 όπου η νέα χωροθέτηση της εκκλησίας είναι εντός SPA και με ακόμα πιο μειωμένο μήκος δρόμου.
4. Η τέταρτη πρόταση #4 (σε word που φαίνεται η τοποθέτηση σε google earth σε σχέση και με την περιοχή του Δικτύου Natura 2000) όπου η χωροθέτηση της εκκλησίας προτείνεται εναλλακτικά στο τεμάχιο αρ. 1687 Φύλλο/Σχέδιο 38/49 το οποίο βρίσκεται εντός SPA, αλλά εφάπτεται στο υφιστάμενο εγγεγραμμένο δίκτυο. Η διαθεσιμότητα του εν λόγω τεμαχίου προέκυψε κατόπιν έρευνας ακίνητης ιδιοκτησίας που ζητήθηκε από το Επαρχιακό Κτηματολογικό Γραφείο Λευκωσίας (εκ μέρους της Υπηρεσίας Θήρας και Πανίδας) και ανήκει στον ίδιο ιδιοκτήτη.
5. Η απάντηση του Κτηματολογίου στην ΥΘΠ για τη διαθεσιμότητα του τεμαχίου

Με βάση τα πιο πάνω, παρακαλείστε όπως μας αποστείλετε τις τελικές σας γραπτές σας θέσεις, μέχρι την Δευτέρα, 14/11/2022.

Έλενα Ερωτοκρίτου
για Διευθυντή

ΕΛΕΝΑ ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ | ΑΝΩΤΕΡΗ ΤΕΧΝΙΚΟΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ | ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ | ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ | Γραφεία. Λεωφ. 28ης Οκτωβρίου 20-22, Έγκωμη,
2414, Λευκωσία | Ταχ. Διεύθ.: Τμήμα Περιβάλλοντος, 1498 Λευκωσία | ΤΗΛ. +357 22 408 921 | FAX. +357 22 774
945 | ΙΣΤ. www.moa.gov.cy/environment

ELENA EROTKRITOU | ENVIRONMENT SENIOR TECHNICIAN | DEPARTMENT OF ENVIRONMENT |
MINISTRY OF AGRICULTURE, RURAL DEVELOPMENT AND ENVIRONMENT | Offices: 20-22 28th Oktovriou Ave.,
Engomi, 2414, Nicosia, Cyprus | Postal add.: Department of Environment, 1498 Nicosia, Cyprus | TEL. +357 22 408
921 | FAX. +357 22 774 945 | WEB. www.moa.gov.cy/environment